

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 46 (3492) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

IRODALOM ÉS POLITIKA

Írta: Dr. VIRÁG JEROMOS

Ujabb sokat irnak és vitatkoznak az irodalom és politika viszonyáról. Nemcsak tudományos folyóiratok és irodalmi társaságok foglalkoztak a kérdéssel, hanem politikai lapok is ügykeztek véleményüknek kifejezést adni. Napokban is az egyik baloldali újság vetette fel a kérdést és hangzott ki, hogy az irodalomnak politikától mentesnek kell lennie. Nagyon jó, hogy erre már a baloldal is rájön, hiszen valamikor éppen a baloldali gondolat harcosai vétkeztek ez ellen a legtöbbet a gyakorlatban. Most azonban politikától mentesen néhány gondolattal szeretnénk a kérdéshez hozzájárulni.

Nem csodálkozunk azon, hogy kunk ezt a kérdést többször felveti. Feszülő korban élünk, a lelkek forrnak, mindenki tele van az új világ reményével. Az író is korának gyermeke, átérzi az emberiség súlyos problémáit, költői, prófétai lélekkel a jövőbe néz. S ha végitekintünk a mai költői nemzedékre, megállapíthatjuk, hogy a mai író nem a l'art pour l'art-os, Kosztolányi típusu, hanem prófétaköltő vagy a közösségek harcos hírnöke. De éppen itt van a kérdés lényege. Joga van-e az írónak, a költőnek ahhoz, hogy a kor eszméit belevigye az irodalomba.

Ha helyesen akarunk közeledni a kérdéshez, akkor különbséget kell tennünk pártpolitika és egyetemes nemzeti politika között. A pártpolitika — mint Gáspár Jenő helyesen jegyzi meg egyik írásában — az író számára veszélyes terület. Bár nem tiltható meg szerinte, hogy az író pártpolitikus legyen, mégis óvakodnia kell ettől az írónak, mert a pártpolitika ingoványai között könnyen elnyelhetik a minden íróra kötelező művészi elvet. Ez azonban nem jelentheti azt, hogy az író teljesen elzárkózzék a kor eszméitől. Az író nemzetének és korának gyermeke, az emberi közösségnek tagja. A nemzet sorsát, életének utirányát nemcsak a napi politika jelöli ki, hanem azok a vezérlő csillagok is, akik szellemük, művészetük ragyogásával a nép előtt állanak, akikre a nép, mint prófétákra hallgat. Ebből a szempontból igenis nagy hivatás és kötelezettség hárulik az írókra nemzetpolitikai szempontból. Meg kell mutatniok a helyes utat, a kor minden rezdülését a nemzet egyetemes céljai szerint mérlegelve, a hazaszeretet oltárára kell tenniök szellemüknek legszebb termékeit. S a magyar író meg is tette ezen a téren minden korban kötelességét.

Voltak ugyan költőink, akik leülvölgyedtek írásaikban a politikum pocsolvas talajába is. Még nagyobb írónk között is találunk ilyen megnyilatkozásokat, azonban ezzel szemben hangoztatnunk kell, hogy a mi irodalmunkban régi hagyomány a nemzet egyetemes érdekeinek szolgálata.

Sokszor éppen költőink voltak a nemzet vizagztatói, új eszmékre ébresztgetői. Abban a korban, amelyben éltek, őket is vádolhatták volna politikálással; vádolták is, sőt börtönbe is kerültek írásaikért. De számunkra éppen ezek az írások kedvesek, mert egyetemes nemzeti célokat

szolgáltak és hazaszeretet sugallták azokat.

A másik dolog pedig amire figyelemmel kell lennünk, s ami ma politikának tunhetik fel, hogy a nemzetnek kötelessége védekezni olyan megnyilatkozások ellen, amelyek szellemisége ellen vannak. Külön-

sen a nehéz és vajdudó időkben kell féltennie és nagy gonddal őriznie nemzeti lelkét. Ez a lélek pedig keresztény és magyar. Tehát a nemzetnek joga, sőt kötelessége megkövetelni, hogy ősi gyökérzetét ortvátadás ne érje. L'art pour l'art-os jelszavak ürügye alatt.

Összeült a finn képviselőház külpolitikai bizottsága, hogy döntsön a békéről vagy a háború folytatásáról

Valószínűleg kedden titkos ülést tart a képviselőház és már közlik, hogy Paasikivi finn küldöttsége élén Moszkvába utazik

Bovrujszk elfoglalása a szovjet támadások célja

Stockholmból jelentik: (B. T.) A finn képviselőház külpolitikai bizottsága szombaton ül össze. Tanácskozása kétnapos lesz. Az a súlyos teendő hárul rá, hogy döntson a békéről, vagy a háború folytatásáról. A bizottság elnöke Voionmas, aki az 1940-ik évi szovjet- finn békeszerződés egyik aláírója volt. A finn képviselőház a jövő hét elején valószínűleg kedden ül össze, valószínűleg titkos ülésre. Lehetséges, hogy már kedden estére közlik, hogy Paasikivi finn küldöttség élén Moszkvába utazik.

Lisszabonból jelentik: (MTI) A brit híroroda jelenti, hogy ha a stockholmi Dagens Nyheterben a szovjet fegyverszüneti feltételekről megjelent közlés megközelítően helyes, akkor nem nagy meglepetés lenne, ha Paasikivi rövidesen Moszkvába menne a megegyezés aláírására. Brit hivatalos körök elismerik, hogy voltak tanácskozások a brit és a szovjet kormány között, Paasikivi stockholmi küldetéséről, de nem erősítik meg azt a hírt, hogy a szovjet eleget tett a tervezett fegyverszüneti feltételekben a brit kormány kívánságának.

Súlyos nyomás alatt folynak északon a német elszakadó mozdulatok

A Pest írja: Berliini jelentés szerint a keleti harctéren Rogacevnel sikerült a szovjetnek a Dnyeper nyugati partjára jutni. Kétségtelenül Bobrujszk elfoglalása a bolsevisták célja. Erre mutat az a törekvésük is, hogy délről észak felé megkísérlik a feljutást a Bereznáig. Az állandóan új erővel táplált szovjet támadások szinte a harctér egész hosszában folynak, de ebből még nem lehet arra következtetni, hogy mindez egyttal a várt új nagy szovjet-támadás kezdetét jelentené. Az északi szakaszon a német elszakadó mozdulatok súlyos szovjet nyomás alatt továbbra is változatlanul folynak. Különösen a Luga-Pezkov vasútvonal vidékén vannak erősen folyamatosan.

Zürichből jelentik: Pénteken reg-

geltől késő estig Nyugat- és Dél-Nyugatország több vidéke felett radkivül heves légiharcok voltak. Az eddigi jelentések szerint az amerikai bombázók támadásai Regensburg, Stuttgart, Augsburg és Fürt ellen irányultak. Eddig 34 amerikai gép biztos elpusztítását jelentik. Más amerikai bombázó rajok Hollandia, Belgium és Északfranciaország különböző részeit támadták. Szombaton reggel érkezett jelentés szerint, pénteken éjjel nagy angol bombázórajok semét támadásra indultak Németország ellen.

London. (Bud. Tud.): Wilson tábornok főhadiszállásáról közlik: Az anziói bídfoállás területén a helyzet nagyjában változatlan. A németek folytatják a beszivárgást, hogy kipulatolják a szövetségesek vonalainak legnagyobb részét.

Közel kétszáz ezer muzulmán esett eddig áldozatul a volt Jugoszlávia területén a szláv fanatizmusnak

Isztanbulból jelentik: (MTI) Isztanbulban egyre több értesülés érkezik arról, hogy a volt Jugoszlávia területén élő és magát részben töröknek valló mohamedán lakosságot milyen kegyetlenül öldözik a különböző pártállású szláv fegyveres bandák Isztanbulban egyre több menekült török érkezik Boszniából és a

volt Jugoszlávia más részéből és pontos tájékoztatást adnak az öldözésről. A menekültek szerint Nedics, Mihailovics és Tito délszláv bandái teljesen egyetértéssel a muzulmán lakosság pusztításában és már kétszáz ezerre becsülik azoknak a muzulmánoknak számát, amelyek a szláv fanatizmusnak áldozatul estek. A

Németország veresége esetében 10 napon belül kommunista kormány alakul az európai országok legnagyobb részében

Genéből jelentik: (MTI) Londonból jelentik, hogy a szovjet alkotmánymódosítással kapcsolatban a Dublinban megjelenő Deleader című folyóirat írja, hogyha a háború Németország vereségével végződik, akkor az európai országok legnagyobb részében a fegyverszünetből származó 10 napon belül kommunistakormány alakul. Az alkotmánymódosítás fogás, amelynek célja, hogy újonnan létesülő kommunistakormányok számára megkönnyítsék az uralmuk alatt álló országok formaszertü csatlakozását a Szovjet Unióhoz.

Madrid. (MTI) A NTL jelenti: Washingtoni jelentés szerint az amerikai főváros politikai köreinek az a nézete, hogy a szövetségesek Ramirez elnök végeleges visszalépése esetén az új argentinai kormányt nem ismerik el, hanem ugyanolyan álláspontra helyezkednek, mint Bolívia esetében.

Finnország sorsdöntő napjai

A Hull-féle felszólítás kapcsán néhány nap óta Finnország helyzete az érdeklődés előterébe került.

Ez a hőselkü maroknyi nép a mostani világháború folyamán már másodszor vívja élet-halálharcát a szovjet kolosszussal fennmaradása és függetlensége érdekében. A legközelebbi napokban eldől, hogy milyen sorsot szántak testvérnépünknek akkor döntenie kell, hogy folytatja-e a harcot.

Finnország területe az 1940 március 12-iki moszkvai béke előtt a Laatokka (Ladoga)-ról nélkül, 382.801 négyzetkilométer volt. Az 1939-40. évi négyhónapos kemény téli hadjárat véraldozatán kívül (12.640 halott és 41.500 sebesült) Finnország igen érzékeny területi és anyagi áldozatokat szenvedett. A moszkvai békeszerződés értelmében összesen 35.064 négyzetkilométer területet kellett átengednie és a 117 négyzetkilométer területű Hanko (Hangó) félszigetet harminc évre bérbeadnia a Szovjet-Uniónak. Az átengedett terület tartományként így oszlott meg: Viipuri (Viipuri várossal együtt) tartomány 35.768 négyzetkilométer területéből 24.739 négyzetkilométer, Kuopio tartomány 44.887 négyzetkilométer területéből 2176 négyzetkilométer, Oulu tartomány 62.988 négyzetkilométer területéből 1735 négyzetkilométer, Lapin (Lappföld) tartomány 116.282 négyzetkilométer területéből 6374 négyzetkilométer és végül a 117 négyzetkilométer kiterjedésű Hanko-félszigetet. Így a mostani második finn-szovjet orosz háború kitérésakor Finnország fennhatósága alatt 347.000 négyzetkilométer terület volt.

A moszkvai békeparancs végrehajtása során kb. 38.000 mezőgazdasági üzem 260.000 hektár szántófölddel és 50 ezer hektár réttel, 2,5 millió hektár erdővel, 65 iparvállalat, 2308 millió finn márka évi termelési értékkel, továbbá mintegy 1000 km vasutovonalhossz került a Szovjet-Unió megszállása alá. Finnországnak az 1939-40. évi téli háború és a terület-átengedés következtében elszenvedett anyagi kára 28.860 millió finn márkára rugott.

Amidőn Finnország 1941 nyarán ismét háborúba lépett Szovjet-Oroszország ellen, kettős célt tűzött maga elé: az 1940-ben elszakított területek visszaszerzését és a Karjala (Karelia) szovjet orosz részén élő finnek felszabadítását.

A két és fél éves küzdelemben a finnek országukat teljesen megtisztították az oroszoktól. Az 1940. évi moszkvai békekötés előtti országhatárat teljes egészében finn fennhatóság alatt áll és az orosz megszállás elől az átengedett területekről elmenekült lakosság már régen visszatért otthonába.

Földrajzi fekvésénél fogva a maroknyi finn nép germán (svéd) és szláv (orosz) törekvések központjába került és majd az egyik, majd a másik nagyhatalom hódította meg. Több mint száz évvel a magyar honfoglalás után, a XI. század elején foglalták el a finnek mai országukat. Azonban a független finn birodalom csak a XII. század közepéig állt fenn. 1156-tól 1809-ig Finnország a svéd királyságnak volt része, majd 1809-től 1917-ig autonóm nagyhercegség volt az orosz birodalomban. A finn nemzet 1917. december 6-án proklamálta önálló államát, amely minden or-

szág — így Szovjetország is — elismert. 1919-ben lett köztársaság. Suomi történelmi sorsa szorosan összefügg a finn nép csekély számával.

Finnország lakossága 1750 óta csaknem megtízszereződött, pedig az idők folyamán kivándorlása is tekintélyes arányú volt. 1750-ben ugyanis 421.537 volt a lakosok száma, az 1938-as népszámlálás szerint pedig 3.863.753. A természetes népszaporodás ingadozósnak volt kitéve, azonban a két utolsó évben (1937-ben és 1938-ban) erősebb emelkedés észlelhető. Finnország népessége 1865-től 1930-ig az élveszületések csökkenő átlaga ellenére is 83,4%-kal szaporodott.

Finnország nemzetiségi szempontból eléggé egységes. 1930-ban Finnország népessége nemzetiségek szerint így oszlott meg: 3.022.257 finn (89,4%), 342.916 svéd (10,1%), 8216 orosz (0,2%), 3719 német (0,1%), 2113 lapp (0,1%) és 1527 egyéb nemzetiségű (0,1%).

A svéd anyanyelvűek száma 1890-től stagnál. Ennek részben az a magyarázata, hogy néhány év óta igen sok svéd vándorol innen Svédországba. Az utóbbi évek során különösen a finnországi fiatal svéd nők vándoroltak ki nagy számban, akik háztartási alkalmazottnak szegődnek Svédországba. Az 1938-ban kivándoroltak

száma 1286 volt, ezek 65,5%-a volt nő. A 16-30 éves korú nők 41%-kal voltak képviselve az összes kivándorlók között.

Bár a svéd kisebbség sorsa igen kedvező, a finn nyelv a svéddelemben évről-évre tért hódít. A városi lakosságnak azonban csaknem fele most is beszél svédül. A svéd a finn mellett az ország második hivatalos nyelve. A hivatalos kiadványok finnül és svédül jelennek meg, sőt a helységneveket is mindkét nyelven használják.

Oroszok a finn-orosz határmenti területeken, különösen Viipuri tartományban élnek nagyobb számban (kb. 11%). Az önálló finn állam létrejötte után a finnországi oroszok egy része a Szovjet-Unióba költözött, viszont 1920. és 1930. között emigránsok telepedtek le Finnországban. A finn hivatalos statisztikai kiadványok még most is külön említik a volt cári és a szovjetországi származású oroszokat.

A Szovjet-Unió területén jelenleg élő finn fajta népesség száma mintegy 472.700. Ebből kb. 317.600 u. n. karjalai, 117.400 pétervári finn, 20 ezer tulajdonképpen finn, 17.000 ingri (Ingermanland) és 700 vót. A karjalaiak görögkeleti vallású finnek. A pétervári finnek nem annyira a régi cári fővárosban, hanem inkább annak környékén, a Finn-öböl partvidékén (a mostani harcok színhelyén) élnek. Az ingriek és a kihalóban lévő vótok csak dialektikailag különböznek a finnektől.

BÁNATOSAN, CSENDESEN

Nagyon régen nem láttalak, vén cigány!

Ugy muzsikálj, hogy zokogjon minden szöke, barna lány.

Húzd el nekem azt a nőt, bánatosan, csendesen:

Rég elvesztett boldogságom siratgatom, temetem.

Azt is húzd, hogy az idő már öszre jár.

Nem hallik a pacsirtaszó, sárgulni kezd a határ.

Ugy érzem, hogy nemsokára vége a szép tavasznak.

Dehát egyszer öröm és bú, egyformán elnyugszanak.

Tél után jön a kikelet, nyílik majd az ibolya,

Annyi időm nincs előre, tudom én már, mint hátra.

Jöjj közelebb, simulj hozzám, amit kérek megteszed?

Ha meghalok, a hantomra ne felejtset ültessen a két kezéd...

PÁPAI SÁNDOR.

Valódi meissen-i-e minden Meissenben készült porcellán?

Nagyvárad, febr. 26. Megirtuk annak idején, hogy Komlós Aladár, helybeli porcellánkereskedő ellen eljárás indult család címén azért, mert egyik vevőjének mult év elején valódi meissen-i porcellánként adott el egy közönséges porcellánfigurát. Az ügyet a járás-bíró már letárgyalta, majd felelősség folytán a törvényszék elé került, mely bizonyításmétlést rendelt el.

A mai tárgyaláson Komlós Aladárnak — aki egyébként, mint alkalmazottai vallották — a kérdéses időben nem volt benn az üzletben — azt vitatta, hogy Meissen környékén többször porcellángyár van, s ami termékek onnan likerülnek, azok valamennyien meissen-i porcellánok. Azok a porcellánok, amelyek a vádbeli időben „valódi meissen-i” megjelöléssel ültették a kirakataiban voltak, szintén ilyen Meissen-környéki gyárakból kerültek ki.

A kérdéses porcellánfigurát egyébként 27 pengőért adták el — vevőnek

amilyen árért valódi meissen-i porcellán nem kapható.

Tompa Ferenc szakértőtanu szerint Meissen környékén valóban sok porcellángyár van, de valódi meissen-i alatt csak a két kard védjeggyel ellátott porcellánok értendők. Az arra nézve egyébként ő is azt mondja, hogy hasonló figura, ha valódi meissen-i, már a vádbeli időben is megért 80-100 pengőt.

Vojnár Kálmán szakértő, a „Hangya” porcellánosztályának vezetője, a „meissen-i porcellán” megjelölésre s az arra vonatkozóan ugyancsak mondotta.

A bíróság Komlós Aladárt fölmentette a vád és következményei alól azzal az indoklással, hogy nem látta bebizonyítottának, miszerint a porcellánfigurát a vádlott adta el s hogy abból anyagi haszna lett volna. A család vétségét tehát nem lehet megállapítani. Kiemeli azonban, hogy „valódi meissen-i” elnevezés alatt csak a kardos védjeggyel ellátott porcellánok árusíthatók, a vádlott

Mozik műsora:

APOLLÓ: Éjjeli zene.

BELVÁROSI: Édes mostoha.

CASINO: Rigoletto. A király boldja.

KORONA: Kalotaszegi madonna.

cselekményében tehát a tisztességtelen verseny tényálladási elemei felfedezhetők. Erre nézve azonban magánindítvány nem volt.

Hétfőn közgyűlést tart a városi törvényhatósági bizottság

Nagyvárad, február 26. Nagyvárad városi törvényhatósági bizottsága február 28-án, hétfőn délután 5 órai kezdettel közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozatán egyéb ügyek között a törvényhatósági közúti útalap 1944. évi költségvetési előirányzatának újból való megállapítása, több városi köut kiépítése, burkolása és megfelelő állapotba való helyezése, a Hangyával kötött bérhizlalási szerződés megszüntetése, az Erzsébet ligeti sportpálya, továbbá korszerűsítésével kapcsolatos költségek megállapítása és a Popper-féle ingatlan kisajátításának ügye szerepel.

Teljesen berendezve állnak a nyilvános óvóhelyek a közönség rendelkezésére

Nagyvárad, február 26. A polgármester ma délelőtt Rehák Tamás tűzoltó főparancsnok, valamint Hergár Viktor és Tóth Sándor műszaki tanácsosok kíséretében megtekintette a város nyilvános óvóhelyeit. Az utóbbi időben megérkeztek az óvóhelyek felszerelési tárgyai, mindenütt üőhelyek és asztalok vannak, úgyhogy valamennyi óvóhely megfelelő állapotban áll a közönség rendelkezésére.

Két új ösztöndíjat adott ki a városi ösztöndíjügyi bizottság

Nagyvárad, február 26. Ma délelőtt a polgármester elnöklésével összeült a városi ösztöndíjügyi bizottsága és határozott a város tanulmányi ösztöndíjainak kiadása tárgyában. Mindazok, akik eddig városi ösztöndíjban részesültek, a jövőben is meg fogják kapni azt, mert valamennyien kiváló előmenetelről tettek tanúságot. Két hely üresedett meg, ezekre Szalay Jánost, a városi zeneiskola igazgatójának fiát és Molnár Jánost, egy városi altiszt fiát jelölte a bizottság. — Mindkét új városi ösztöndíjas kiváló előmeneteli.

Dr. Karácsony Sándor egyetemi tanár ad elő a csütörtöki Szabadegyetemen

Március 2-án, csütörtökön délután 6 órakor a város háza dísztermében Magyar sorokérdés a mai magyar irodalomban címen dr. Karácsony Sándor egyetemi tanár tart előadást. Karácsony professzor tavalyi előadása is egyik kiemelkedő része volt a Szabadegyetemnek. A kitűnő előadó mostani előadása elé is nagy várakozással tekint a Szabadegyetem hallgatója. Az előadás részletes vázlatára mi visszatérünk.

Bármilyen

Ingatlanadásvétel, csere vagy bérlet-
ügyben bizalommal keresse fel**MEZSEI** ingatlanforgalmi irodát
Nagy Sándort 19. Telefon 27-50

vette át. Hírek voltak arról, hogy Ramirez elnök lemondott, de ezt Peron ezredes, közmunkügyi miniszter megcáfolta. Edelmirro Farrell hatalomra jutásával betetőződtek azok az események, amelyek az utolsó 24 órában lefolytak a fővárosban. Hírek terjedtek el, amelyek nagy változásokat jelentettek be a kormány kebelében. A hadügyminisztériumban magasrangú tisztek, közöttük Alberto Gilbert tábornok — volt külügyminiszter — és Gonzalo ezredes tanácskozásokat folytattak. Széleskörű óvatossági intézkedéseket tettek a fővárosban. Csapatzállító teherautókat lehetett látni, a helyőrségeket és rendőrségeket készenlében tartották. A városban nyugalom uralkodik. A lakosság pénteken a lapokból értesült a változásokról.

Német vélemény az argentin eseményekről

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A tengelyhatalmakkal való kapcsolatok megszakítása Argentínának külsőleg nem hozott békét, belsőleg nem hozott nyugalom — erre a megállapításra jut a felhivatalos külföldi tájékoztató szolgálat az argentin helyzet fejlődésével foglalkozó cikkében. A többi között a következőket írja: Kivülről a Nagybritanniáról támogatott Egyesült Államok folytatják nyomásukat Argentína ellen. — Az északamerikai diplomácia most többé kevésbé azt követeli Argentínától, hogy a kapcsolatok megszakítása után hadat is üzenjen a tengelynek. Argentína még most sem kaphat a kölcsön és bérleti szerződésből folyó szállítmányokból. Mind az angol, mind az amerikai lapok sűrűn foglalkoznak Argentína belpolitikai viszonyaival, mégpedig olyan formában, hogy az Egyesült Államok és Nagybritannia közvetlen beavatkozása mellett foglalnak állást. Végül azt is követelik, hogy Argentína szakítsa meg kapcsolatait Spanyolországgal. Ennek a sajtóhadjáratnak az az oka, hogy Washington és London reményei Buenos Aires és a tengely közötti kapcsolatok megszakítása után nem váltak valóra. Az átalakított argentin kormány az új helyzetben is arra törekszik, hogy az ország érdekeit fölébe helyezze az Egyesült Államok és Nagybritannia érdekeinek, ezt pedig rossz néven veszik tőle.

Lisszabonból jelentik: (MTI) Washingtonból jelentik, hogy Tettinius, az Egyesült Államok államtitkára a pénteki sajtótájékoztatóján kijelentette, hogy az Egyesült Államokat erősen érintik és foglalkoztatják az Argentínában lejátszódott események. Ezek a fejlemények szükségessé tehetik az amerikai államok közötti eszmecsereket.

Erősítik a japán nemzeti szervezetet

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: A japán kormány pénteki értekezletén újabb intézkedéseket hagyott jóvá abból a célból, hogy a háborús időkben erősítsék a nemzeti szervezetet. Az intézkedések közé tartozik az önkéntes szolgálat erősítése, a szállítási teljesítmények fokozása és a munka gyorsítása valamennyi munkahelyen.

A baccából lett jezsuita...

Hatodikos gimnázista koromban láttam először a kalocsai gimnázium udvarán. A neves jezsuita intézetben új fiú voltam s a régi diákok tisztelettel párosult nyomatékkal mutatták: Nézd, ez a Péter Csávossy. Jó középtermetű, szikár, hosszukás arcu, határozott fellépésű, akkor mindössze 48 éves volt. Az iskolai munka hamarosan megkezdődött. Ő lett a német tanárunk. Számtan-fizikaszakos ugyan, de ezévben nem tanította szaktárgyait. Vezete az iskola angol és francia kurzusait. Sőt egyik vasár- és ünnepi szónokunk is P. Csávossy lett. Arról szintén tudtunk, hogy sok fiúnak a lelkiatyja. Egyben a régi, neves nemesi konviktus „generális prefektusa” és az ifjúsági kongregáció prézesi tisztét is betöltötte.

Szerettük óráit. Jóságosan szigorú volt, de minden vágya tanítványainak előrehaladása. Igazságszeretete páratlan. Órák alatt néha-néha megnyilatkozott nagy lelke, széleskörű tudása, bár a tananyagtól nem igen tért el. Ebben is nagy fegyverzettsége táruult fel. Határozottan imponált a „viharzónában” fejlődő diákoknak a kemény aszkézis kialakult önfegyelmezése, az akarat uralma, fölénye. Néha az óráit felcserélte. Különösen téli időszakban. A beavatottaktól tudtuk meg, hogy ilyenkor vidékre utazott előadásra vagy lelkigyakorlatra.

Ebben az időben mondotta el bátor kiállással izzó szociális beszédeit, melyek többnyire röpiratban is megjelentek. S mi valóságos falatokat ezeket az új és szokatlan igazságokat. Ilyen előadása volt: Cegléden 1932-ben A katolicizmus szava a mai társadalomhoz, Szombathelyen 1931-ben A mai kapitalizmus és szellem. Pécsen 1932-ben A kapitalizmus és szocializmus harca. Kalocsán 1932-ben Az új társadalmi rend. stb. címmel. Akkor még a magyar berkek némák voltak, nem zúgtak a szociális igazságosság pünkösdi szelétől s a fórumon nem mutatkozott férfiú, aki a követ-

kezmények vállalásával meghirdette volna a pápai körlevelek súlyos igazságait. Mert eléggé érezhető következményekkel is járt! Pedig alig másfél évtizede haladtunk túl. Még jobban magasodott előttünk és nőtt a nagyság árnya, amikor megtudtuk, hogy P. Csávossy Elemér bárói családból származik és szerzetbelépésekor háromezer hold örökségről mondott le. Nem a származási előkelőség, hanem az a lelki nagyság, igazi loyolai elszántság növelte megbecsülését, tiszteletét.

Vasárnapi diák-exhortációi esemény számba mentek. Az érettségi előtt álló nagy diákokat épűgy megragadta, mint a kisdiakokat. A korkülönbség, más érdeklődési kör, különböző lelki alkati nem befolyásolta az ifjúság egészét a világos beosztásu, hatásos, emelkedett hangú diákpredikációk lelkes hallgatásában. Szavai mögött ott izott elmélyült lelkének telítettsége.

A következő évben az egész rendház főnöke, rektora, s a gimnázium igazgatója lett. Nem hozott feltűnően nagy változást életében. Korábban 1924—1927-ig rendtartományi főnök is volt. Könyvei jelennek meg. Az iskolai értesítőben, mint igazgató „A Rerum novarum szelleme az ifjúság nevelésében” címen értekeznek. A kis alföldi város életében sokáig szóbeszéd tárgya ezévből mondott munkágyűlési beszéde. A rendalapító, Loyali Szent Ignác elve vezette P. Csávossyt: „Aki a világtól fél, soha Istenért nem fog nagyot tenni, mert semmi Istenhez méltó nem történhetik anélkül, hogy a világ föl ne háborodnék”.

Az érettségi éve elszakított az intézettől és P. Csávossytól is. Alig egy két év múlva újból találkozott utainn az Alföld déli metropolisában. A rendtagok lelki vezetése volt feladata és a püspöki hittudományi főiskolán a szociológiát adta elő. Közben megindította az új női társulatot, az Unum-nővérek társulatát és vele párhuz-

Mielőtt

ZONGORÁT venne, eladna, vagy javíttatna, forduljon bizalommal szakemberhez.**Jámbor Antal**zongorakészítő-hangoló
Varady Zsigmond utca 31. szám
Telefon 15-05

mosan az unum-mozgalmat. Valamivel korábban megírja: Egy sir a Duna felett c. könyvét Bogner M. Margit nővér csodás életéről. Ezt követi az „Érd anyyala” c. S a Bogner tisztelet nőtton-nő szerzte az országban. Csodás gyógyulások feltűnő imameghallgatások egyre szaporodnak. A lelkes apostol Kassára kerül időközben, az ottani jezsuita-rendi főiskola igazgatója lesz. Állandó gondja továbbra is Bogner M. Margit ügyének előmozdítása. Az ország különböző városaiban, falvaiban ismerteti életét, csodás hatását. Vasárnap Nagyváradon mutatja be az új magyar csillagot az Isten fénylő egén.

(M. T. J.)

Magyar-bolgár ünnepség Nagyváradon

(Nagyvárad.) A Magyar Bolgár Társaság 1944 március 3-án, délután 5 órakor Nagyváradon, a városháza közgyűlési termében házi ünnepséget tart. Az ünnepségen dr. Soós István polgármester, mint a Magyar Bolgár Társaság helyi egyesületének elnöke tart előadást, tervbe van véve, hogy Valcsev Stefan, a budapesti bolgár követség lelkésze tart előadást. Bolgár verseket szaval egy iskolás növendék és csután a Himnusz eléneklése következik.

Március 3-án, a bolgárok legnagyobb nemzeti ünnepén lesz ez az ünnepség annak kiemelésére, hogy a magyar és bolgár nép közötti barátság mily fontossággal bír.

Hát ilyenek vagyunk...

Írta: Papp Imréné

Kiss hadnagy úr a kutyáit altatta. A földbeásott bunkerben pára, álmósító meleg terjengett. A kis kályhában jókedvűen duruzsolt a tűz, s a kályhalyukon kiszökdő fény titokzatos ábrákat rajzolt a bunker falára. A kutyák semmiképpen nem akartak aludni. Játszottak és minduntalan lepottyantak az ágyról. A hideg földön aztán ideoda topogtak, majd halkán vinnogyi kezdtek. Kics hadnagy úr mosolyogva lenyúlt az ágyról s felemelte őket. Az egyiket, „Napos”-t, a fejéhez tette, a másikat, a „Pajtást” pedig a lábához. Mert be volt oesztva szépen. Egyik nap az egyik aludt a lábánál másik nap a másik. Ugyanis a hadnagy úr nem igen szokta átaludni az éjszakát, s riadónál bizony olyan hirtelen szokott felugrani, hogy a lábtól alvó mindig kap egy-két rugást. De a kutyák ezt kutyába sem vették, hiszen kéthetes koruk óta alszanak a hadnagy úr ágyában és az éjszakai rugásokra már fel sem ébredtek.

— Aludjatok már, — morog álmos hangon a hadnagy, — hiszen már csak ezt az éjszakát töltjük itt, holnap utazunk haza. — Kics István aznap kapta meg a lezserelését és 16 hónap frontszolgálat után hazafelé készülődik.

Mit is fogok én ezekkel odahaza csinálni, míg megszokják a esendet? — tűnődött. Mert Pajtás és Napos már születésüktől kezdve ugy megszokták az éjszakai lövöldözések és robbanások hangját, hogy addig nem tudtak elaludni, míg a hangverseny meg nem kezdődik, és mikor már olyan hangos az éjszaka, hogy a bunker is megrezket belé, a két kis kutya leteszi a fejét és aprókat hortyogva, édesen aludni kezd.

Kiss hadnagy úr csak nem tudott elaludni. Naposnak a fejét simogatta és gondolatai rend zertelenül kavargottak a fejében.

— Itt marad az anyától, — gondolta: nemrégiben egy nagy fenyőfa tövében sajátkezűleg ásta el, nagyon szerette azt a kutyát, pedig milyen nehezen barátkozott meg.

Egy szép nyári napon járőrben volt a katonáival, s ahogy keresztül vágta a mezőt, látja, hogy az országot szélén egy hatalmas, sebesültlábú kutya vonszolódik.

— Gyere ide, — szól hozzá Kiss Pista. A kutya felemelte a fejét, nagy barna szemével megnézte a hadnagyot és tovább vonszolta magát.

— Orosz kutya e, hiába van olyan magyar formája, — jegyezte meg az egyik baka.

Ekkor a hadnagy kivette az orosz szótárát, és kikereszte a „gyere ide” kifejezést és most már oroszul kiáltott a kutya felé. A kutya meglepetten kapta fel a fejét, megállt és hosszan nézte a hadnagyot. „Gyere ide... gyere ide”... ismételte a hadnagy többször is és ujjával vidáman pattintott, smi nemzetközi nyelven hívást jelent. A kutya tűnődve állt, sorba nézte a bakákat, majd a járőr mögé került és lassan követte őket. Mikor a bunkerhez értek, a hadnagy egy darab kenyéret nyújtott felé. A kutya elfordította a fejét, pedig láthatólag nagyon éhes volt. A hadnagy letette a kenyéret az ajtó elé és belement. A kutya közvetlen a kenyér mellé állt, de nem nyult hozzá. A hadnagy befejezte ebédjét, hagyott a csajka fenekén némi ételt, s azt a kutya felé nyújtotta. A kutya belépett a bunkerbe és látható élénkséggel nézett a csajka felé. A hadnagy letette a csajkát a földre, a kutya odagrott és mohón elfogyasztotta a tartalmát, aztán fájó nézéssel a földön fekvő kenyérré pillantott. A hadnagy felemelte a kenyérdarabot és a csajkába dobta. A kutya felugrott és a csajkába dobott kenyéret megett. Ezt a különös szokását azután is megtartotta: semmit sem evett meg.

Róma — az örökváros a csaták tüzeiben...

Róma, február hó. A Magyar Kurir jelenti: Az emberi történelemnek talán legveszesebb idejében, a mostani igazi világháborúban, amely nemcsak minden földrészre, hanem jóformán még a sarkkörökre is kiterjed, nincsen olyan pont, amely biztonságban lehetne innen, vagy onnan jövő támadások ellen. Az egész keresztény világ és az emberi kultúra minden barátja aggódva nézi annak lehetőségét, hogy Monte Cassinó és Castel Gandolfo után az Örökváros, Róma is esetleg harcok középpontjába kerülhet. Hiszen teljesen eddig sem volt mentes: a modern hadviselés acélmardarai már nem egyszer dobták le külső, sőt belső területe fölött is veszélyes területeket. És lehet, hogy az Örökváros szárazföldi hadicél is lesz.

De nem először történik az meg Róma, az Örökváros multjában, amelyet az évszázadok által szinte megszentelt hagyomány a Kr. e. 753. évre vezet vissza. *A monda szerint és költői képen ellen nem őrizhető régi történelmi források alapján, az lett volna az az esztendő, amikor Romulus és Remus ott a Tiberis mocsaras lapályai fölött a Palatinus hegyén négy-szögletű falal bekerítve megalapították azt a kis telepítést, amelyből később a világi, majd egyházi székhely lett.* Egyre jobban fejlődött az az Urbs, amelyet nemsokára ezen a néven kényszerült megtanulni a közeli Latium, majd egész Itália és néhány évszázad múlva az egész akkor ismert földkerekség.

Az első támadás

Harcos pásztorok voltak az első alapítók és misem természetesebb, minthogy sok harcba keveredtek. *Nemcsak ők támadtak, hanem őket is támadták.* Az első komoly támadás, amelyről többé-kevésbé hiteles följegyzéseink vannak — és ez egyúttal Róma első elöglalása — Kr. e. 390-

ben történt. Miután a gallusok megverték a rómaiakat az Allia folyónál benyomultak az akkor már meglehetősen kiterjedt városba, de magát a főerősséget, a Capitoliumot nem tudták elfoglalni, mert az éber libák gogásukkal figyelmeztették a várparancsnokát, a vitéz Mauriust, hogy az ellenség titokban meg akarja mászni a sziklafalakat. A támadást visszaverték és Róma legalább is szívében megmenekült.

Ezután elég hosszú ideig nem fenyegette közvetlen ellenség Rómát, csak Kr. e. 217-ben, amikor Hannibál a pun vezér a trasimenosi tónál aratott győzelem után táborát ott ültette fel az albanói hegyek között, a mai Monte Cavo csucsán és Rómában felhangzott az ijedt kiáltás: *Hannibál a kapuk előtt.* Az akkori bölcs és körültekintő hadvezér, akit először gunyosan nevezte el „cuntator”-nak, késlekedőnek, vagy késleltetőnek, el-

„Isten ostora” Róma kapuja előtt

410-ben Kr. u. volt az első ilyen betörés. A gótok királya Alarich, akitől az egyik legszebb történelmi kútfő: Paulus Diaconus ír szinte szárnyaló szavakat, beveszi a várost, amelyet akkor már nem őrzött a Konstantinápolyba kivándorolt császárok hatalma, csak a pápa lelki tekintélye, melyet a pogány s barbár hódítók nem vettek tekintetbe. Kirabolták és felégették a várost, amelynek sok régi meümléke akkor dőlt először romba.

Egy élszázad mulik el s egy másik hatalmas hódító vonul Róma ellen: „Isten ostora”: Attila. Mindenki tudja Raffaél hatalmas freskójából, vagy legalább annak másolataiból ismeri a jelenetet, amikor Nagy Szent Leó pápa közvetlenül a város előtt állítja meg a dúlósándékkal jövő hatalmas fejedelmet. De nem mulik el három

hárította a veszedelmet és nemsokkal azután, hogy Róma legyőzte Carthagot és Görögországot, beállott a fejlődésnek olyan foka, amikor Róma óriási világbirodalom középpontja lett és mentes minden ellenséges támadástól, hiszen légiói három világ-részben sok száz és ezer mértöldnyire ércialat alkottak körülötte.

De a hatalmas birodalom belülről kezdett omladozni és mikor elkövetkezett a keleti népeknek nyugat fele sokszoros hullámban való özönlése, az érclégiók ezt nem sokáig tudták tartani és a „barbárok” azokkal a katonai módszerekkel, amelyeket részben Róma zsoldjában tanultak meg, csakhamar betörték Italiába és nemsokára magába Rómába is.

esztendő és egy másik népvándorlási csoport tör Róma ellen, a vandálok királyának Geiserichnek a vezetésével s teljesen feldúlja Rómát és megint alig két évtized mulik el, megszűnik a nyugatrómai birodalom 476-ban s a barbár Odoater lesz Itália ura. Magyar szempontból talán érdekes megjegyezni azt, hogy ugyanebben az esztendőben lett keresztény templomá egy régi római építmény, a mai Santo Stefano Rotondo, amelyhez a magyar-római kapcsolatok annyi emléke fűződik.

Az új keletrómai császárság nem tűrte sokáig Rómának a barbárok által való megszállását és több ízben indított hadjáratot Olaszország és közben Róma ellen is. Belisar a nagy bizánci hadvezér be is vonult Rómába és a gótok királya Vitiges hasztalan

Félix-fürdőben

renoválás miatt az I. oszt. nőifürdő hétfőtől zárva, az I. oszt. férfi fürdőben a renoválás ideje alatt hétfőtől kezdve **delelőn csak nők, dé után csak férfiak fürdhetnek**

ostromolta a várost. Utódja Totila azonban megint bevette Rómát és természetesen ez sem történt meg fosztogatás és pusztítás nélkül. A VI. században még a népvándorlás utolsó hulláma, a longobárdok állanak Róma előtt, de ők csak a külső területeket veszélyeztetik.

VII. Gergely pápa menekülése az Angyalvárba

Most aztán aránylag békés idő következik. Közben megalakult az új nyugatrómai császárság és 800-ban III. Leó pápa, Nagy Károlyt császárrá koronázza. Ez azonban nem nyújt teljes védelmet Rómának a veszedelem ellen, amely most dél felől fenyeget. Az új nagy világbirodalom a fanatikus hitre felépített mohamedánizmus szaracén ága, amely előzőleg elöglalta Sziciliát és Dél-Olaszországot, fölvonul egész Rómáig és bár a belső várost nem tudja elfoglalni, elpusztítja majdnem teljesen az akkori falakon még kivüleső két legnagyobb szent helyet Szent Péter és Szent Pál bazilikáit. Ez a betörés adott aztán alkalmat a közvetlenül azután következő IV. Leó pápának arra, hogy megerősítse a Szent Péter templom környékét és létrehozza a ma is úgy ismert Leó városrészt.

Ez volt az utolsó barbár támadás Róma ellen, azután beállott a középkornak az a korszaka ahol Róma nem külső támadásoknak, hanem belviszályoknak lett a színhelye. Ezek a belviszályok a kereszténységen belül folytak. *Részben a római főnemesség küzdött a római polgárokkal, vagy a pápákkal, részben keresztény fejedelmek, köztük a Szent római birodalom császárai is küzdöttek a pápák ellen.* Ott van csak IV. Henrik, aki a nagy

VII. Gergely pápát 6 hónapon keresztül ostromolta székvárosában, menekülésre kényszerítette, végül is az Angyalvárba, ahonnan csak a normanok szabadították ki és majdnem teljesen elpusztítván Rómát, a pápát végül is a salerno számkivetésbe kényszerítette, ahol a zsoldáros szavaival fejezte be életét:

Szerettem az igazságot, gyűlöltem az ellenségeskedést: ezért halok meg száműzetésben”.

Rótszakállú Frigyes megtámadta Rómát

Már most aztán hosszú idő telik el addig, amíg Róma megint közvetlen támadás színhelye lesz 1167-ben történik sz. Rótszakállú Frigyes, akit néhány esztendővel ezelőtt az egyetlen angol származású pápa IV. Hadrián koronázott meg, de ennek ellenére később ellenpápát állított fel, megtámadta Rómát, megvívja a Leó városrészt, sőt magát Szent Péter városrészt is — sőt megkoronáztatja magát — az ellenpápává.

Belső párt harcok a városban belül tovább is olynak: a nagy nemesi nemzetségek a régi római romokból várakat és kastélyokat építenek maguknak s a harci zaj gyakran hangzik a szűk s kanvargós utcákon. K

amit nem katona-csajkába nyújtottak felé s ezért rajta ragadt a „Csajka” név. Csajka igazi katona-kutya volt. A hadnagyot mindenhol követte; partizán harcokban szorosán gazdája mellett haladt, küszört és csúszott s a robbanásoknál ép úgy elvetette magát a földön, mint a katonák. Partizán-golyó ölte meg, hősi halált halt, katonák ásták a sírját. Itt hagyta a közben született két kis kölykét: a hadnagy nevelte, dédelgette őket.

A hadnagy elszunnyadt. Sívó hang ezaladt át a levegőn, amelyet tompa dörrenés követett. A hadnagy felugrott, fegyvereit fölkapkodta és kirohant a bunkerből. Egész éjszaka tartott a lövöldözés, mikor aztán az erdő felett egy szürke csik a hajnal jöttét jelezte, minden elcsendesült.

Kiss hadnagy eldült az ágyon a kutyái mellett és elaludt.

Mikor kinyitotta a szemét, a nyitott bunkerajtón beözönlő nappali világosság megvilágította az ágy előtt mereven álló Lakatos Janosi vidám képét. Lakatos Janosi dús fantáziájú, állandóan új ételekkel kísérletező szakács volt. Civil életében mint cukrász kereste a kenyerét s egyik titkos álma az volt, hogy majd egyszer virágokkal díszített, emeletes doboztortát süt a bakáknak.

— Mit akarsz? — kérdezte ósítva a hadnagy.

— Hadnagy úrnak alázatosan jelen-

tem, a lavorért gyűttem. Megmosta már a hadnagy úr a lábát? Mert ma ünnepe ebéd lesz és az omlettet a hadnagy úr lavorjában szeretném megsütni, mert annak van a legszebb formája.

— Vidd már. — csóválta a fejét a hadnagy. Hiába a művészi ambíciót nem lehet letörni Lakatos Janosiban.

— De mi lesz a zászlóalj másik művészeivel, a Nyika Lőrincel, ha elmegyek? — jutott eszébe, — ki fog vigyázni arra, mert ezt a két művészelket erősen kordában kellett tartani.

Nyeszlett kis ember volt Nyika Lőrinc. Apró törzsén kicsinyke fejült s a kicsinyke fejből apró fekete szemek bánaoskodtak a világra. Hanem ha Nyika Lőrinc elkezdett dalolni, megnőtt és megszépült. Mint a zuhatag úgy ömlött a hang a száján. A hangja mély volt, mint a bánat, édesen simogató, mint az anyakéz, forró és tiszta, mint az első szerelem. Mikor Nyika Lőrinc énekelni kezdett, a bakák elhallgattak nagyokat sóhajtottak, némelyiknek a szeme is elködösödött. Nyika Lőrinc hangja az orosz mező közepére varázsolta a távoli otthon boldog melegségét, a kicsi házak kedves, fehér színét, a hajnali kenyérsütés éltető jó szagát, a nyáj kolompjának ismerős hangját és a kicsi templom harangjának hívó szavát. S bizony, ha dalolás kedve kerekedett az utolsó szál cigarettát is kiénekelte a hadnagya zsebéből. Csakhogy, mint művész,

Nyika Lőrinc is eszesélyes volt. Mikor biztonságban ültek, köröskörül néma csend. — olyankor nem igen volt kedve énekelni. Hanem ha eszébe jutott az ő szépséges Maresája, ha sötét éjszaka is volt s az ellenség ott motozott a közelben. Nyika Lőrinc csak elkezdett énekelni. Úgy kellett befogni a száját, mert odaénekelte a partizánokat. Bizony, Nyika Lőrinc Kics hadnagy úr mindig személyesen vigyázott. Jól ismerte az emberét. A meglepetészerű éneklés előtt már órákkal előbb meglátta Nyika Lőrinc elfeketedett szemében a kitörni készülő bánatot és a dalolási kedvet. Ilyenkor maga mellé vette és szemmel tartotta.

— Mindjárt beszélék is a lelkére, — határozta el a hadnagy és már indult is kifele. Az ajtóban legényébe. Csakó Marciba botlott, aki a kutyák reggelit jét hozta. Csakó Marci amugy is vidám legény volt, de most éppenséggel a szájával a fülébe akart harapni, annyira vigyorgott.

— Mára megyünk, ugy-e hadnagy úr? — kérdezte, mintha nem jól tudta volna, hogy úgy lesz.

— Mit gondolsz? — mosolygott vissza a hadnagy.

— Semmit. — vallotta be Marci, mert valóban gondolkozással nem sokat tudott az egészséget.

(Folyt. köv.)

ső ellenség azonban a késői középkor és a reneszánsz idején nem hatol be az Örökvárosba egészen addig, amikor 1527-ben német és spanyol zsoldosok a Bourbon család egyik sarja a hírhedt Conetabale vezetésével be nem nyomultak Rómába s azt majdnem teljesen kifosztották. Ez volt az a „Sacco di Roma”, amelyet annyi irodalmi emlék örökít meg és amelyben a pápa védelmében az akkori svájci gárda majdnem 80 százaléka életét adta. A pápának végül is az Angyalvárba kellett menekülnie és itt személyének épségét védelmezte a római polgárság is, közöttük volt a művészet történelem egyik legnagyobb neve: Benvenuto Cellini, aki emlékiratában drámai képet ad arról, hogy hogyan lövöldözött saját maga által tökéletesített legyverével az Angyalvár ormáról a támadó protestáns zsoldosok közé.

Alig múlt el 30 esztendő, megint spanyol csapatok ostromolták Rómát Alba herceg vezetése alatt, de ez nem jelentett komolyabb dolgot. Most aztán igen hosszú szünet következett. A francia forradalomnak s annak következményeinek kellett beállniok, hogy Róma megint támadásoknak a célpontja legyen. 1798-ban francia csapatok szállják meg Rómát. VI. Pius pápa, kiadja a parancsot a testőrségnek, a svájciaknak, hogy ne oltassanak hiába vért és inkább önként fogásgá ment s utközben francia földön meghalt.

Aztán újabb bonyodalmak vannak abban az időben, amikor 1848-49-ben Rómában köztársaságot kiáltanak ki és a pápának menekülnie kell, a hatalmak a pápa segítségére sietnek s 1849. július 3-án a franciák bevonulnak Rómába, megdöntik a republikánus uralmat és a pápa visszatérhet városába. De nem sokáig, mert azután következik az Unió Itália mozgalom egyre szélesebb kiterjedése: kitér a német-francia háború, a francia védőcsapatok kivonulnak az örökvárosból és a piemonti olasz csapatok a Porta Pianál ütött résen. — ameytet hősiességgel védelmeznek a pápai zuavok — 1870 szeptember 20-án bevonulnak Rómába és végtelvének a pápai államnak. (M. K.)

Folytatólagos faelosztás február 28-tól március 2-ig

Értesítem a város közönségét, hogy a tűzifa folytatólagos szétosztását a következőkben szabályozom. Minden fehér és rózsaszínű tűzifalappal rendelkező lakos az alant felsorolt kereskedőnél és időben 100 kg. tűzifát vehet át, míg hármely szénkereskedőnél 50 kg szénét szerezhethet be. Felhívom a kereskedőket, hogy a jelen hirdetésben foglalt utca lakói részére a 100 kg. tűzifa kiszolgáltatása alkalmával a kiszolgáltatást a tűzifa-ellenőrző lap január havi rovatába jegyezzék be.

Február 28-án hétfőn:

Csonka fatelepen: Szent István-tér 11-től végig, Szerák téglagyár, Veres Balázs-utca 1-22-ig.

Bihar fatelepen: Veres Balázs-utca 23-tól végig, Korsán János-utca, Terézia és Károly Irén utcák.

Tyuskay fatelepen: Malom-utca, Sánc-utca 1-11-ig.

Gergely fatelepen: Sánc-utca 12-től végig, Báthory-utca 1-5-ig.

Vlád fatelepen: Hattvá u. 1-27-ig.

VILÁGHIRESSEGEK, AKIK ROSSZUL INDULTAK

„Semmirekellő” gyermekek, akikből híres emberek lettek

Medách halhatatlan művének fajszerjelenetében tudós vizsgálja a gyermekek koponyáját s így próbálja megállapítani, mire viszik majd az életben. Hanem, sajnos, ilyen megállapítások csak a képzelet világában lehetségesek. A valóságos életben sohasem tudhatjuk, mire fejlődik a kis emberpalánta. Mert a legtöbbször semmit sem jelent az, mire mutat hajlamot, vagy miképp viselkedik az ember gyermekkorában. Később, amint a serdülés és az érettebb kor éveibe lép, annyira megváltozhatik, mintha énjét teljesen kicserélték volna s most egészen más ember állna előtünk. Köztudomású például, hogy Petőfi, a mi lánglelkű költőnk, gyermekkorában bizony rossz tanuló volt. Az alábbi néhány példa pedig világhírű költőket, zenészeket, feltalálókat, tudósokat, hadvezéreket, államférfiakat mutat be, akikről életük hajnalán bizony senkinek sem jutott eszébe, hogy az emberiség jelei között foglalnak majd helyet. Jelenkéntelen, tehetségtelen, „semmirekellő suhancok” voltak kortársaik ítéletében...

Sohasem lesz belőled semmi —

szidia tanítója a kis Johann Heinrich Pestalozzi-t, aki később mint svájci pedagógus a népszerűsítés terén korszakot teremtett és az emberi nevelés ügyét mérőföldes léptekkel vitte előre. Ez a tudós, aki a mai népiszkolázás megalapítója, gyermekkorában a leghanyagabb tanuló egyike volt. Tanulótársai gúnyolták formátlan arcát, felszégsége és ügytelensége, de főként hanyagsága miatt, ami nemcsak tanulásában, hanem nem öltözékében, sőt tisztálkodásában is megnyilvánult... Kénytelen volt el-
tűnni, hogy társai gúnyveket agassza-

nak rá és a közös mulatságaikból, szórakozásaikból kirekesztették. Maga írja emlékiratában: „Képtelen voltam bármiben is kitűnni a többiek közül. A legtöbb tantárgy iránt figyelmellen és közömbös voltam.” Későbbi éveiben azután Pestalozzi leküzdötte fogyatékosait, elsősorban felszégségét s egyre jobban kibontakozó tehetségével magára irányította a figyelmet. Anyagi dolgokban ugyan élete végéig gyámoltalan maradt, neve azonban fénylő betűkkel került a műveltség aranykönyvébe. Mégis lett belőle valaki...

Kicsapták az iskolából

Gottfried Keller svájci költő, a múlt század egyik legnagyobb novelláíróját, különböző visszasságok miatt. A fiatal diákot a zürichi ipariskola távolította el falai közül. Az igazgatóság véghatározata így szólt: „Gottfried Kellert kitesítettük intézetünkéből s ezt a tényt egyidejűleg édesanyja tudomására hoztuk.” A költő ugyanis anyjánál élt, aki dolgos polgárembert akart fiából faragni és ipari pályára akarta nevelni. Elképzelhetni, mennyire kétségbeesett, amikor megkapta az iskola határozatát. A fiatal ember ekkor anyja akarata ellenére a festészetre, majd az irodalomra adta magát. Néhány kortársa felismerie benne a bontakozó lángelmét, de

ebből Kellernek egyelőre semmi haszna sem volt. Egész sor drámába kezdett, de egyiket sem fejezte be. Munkájában felettébb hanyagnak és lassúnak mutatkozott. Amikor egy azóta híressé vált regényére szerződést kötött egy kiadóval, azt ígérte, hogy „két hét múlva” szállítja a kéziratot. De a könyvet csak öt és fél esztendő múlva fejezte be...

Még évtizedekig anyja otthonában lakott és öreg korában is sokan „anyjának elősködő naplopónak” tartották. Mig azután művei elismerést és világhírnevet szereztek neki...

A hadbíróssággal halálra ítéltette

fiát Frigyes Vilmos porosz király, amikor az apja szigorúsága elől Angliába akart menekülni. A király nagyon keményen nevelte gyermekeit: ezt a fiát talán legkeményebben, mert szerinte alaposan rászolgált. Gyenge, nőies jelleműnek, komolytalannak, léhának tartotta. 1728-ban, az akkor még tizenhatéves fiához intézett levelében ezeket írta:

— Tudod, hogy ki nem állhatom a nőies riselkedésű fiesurokat; te pedig ilyen vagy! Őnfejed, gonosz teremtés vagy, semmire sem jó, nem tudsz lovagolni, sem lőni, ellenben nyegle világi módjára bodorítod a hajadat!

Anyjára ment szigorúságában, hogy fiát tizenhétéves korában nem állította az egész udvari nép előtt sajátkezőleg elnászárgolni. A fenytetés után kijelentette:

— Most pedig a legokosabb, amit tehetsz, hogy föbelővöd magad.

Ehelyett azonban a herceg megkísérelte, hogy Angliába szökjön. Erre fogatta el apja és mint közönséges katonaszökevény, egy barátjával együtt, aki cinkosa volt, hadbírósság elé állította. Mindkettőjüket halálra ítélték s azt a barátot végre is hajtották. A herceg ítéletét később kegyelemből váfogságra változtatták. A német nép szörnyes cséjére, mert az a kegyetlenül nevelt

„semmirekellő, léha fajakó” lett később Nagy Frigyes, Németországunk máig is legdíszesebb uralkodója.

Tehetségtelen zongorista és kétesértékű zeneszerző

— így vélekedett a milánói konzervatórium felvételi bizottsága, amikor a fiatal Giuseppe Verdi, később világhírű zeneszerző, 1832-ben letette előtte a felvételi vizsgát.

— A folyamodó egyébként is már 19 esztendő és minthogy semmiféle különös képességet nem árult el, egyhangúlag el kellett utasítani. — hangzott a megfélebbezhetetlen ítélet.

A fiatal ember mégis próbált ellene felebbezni, még pedig két ízben. De minden kísérlete kudarcba fulladt. Verdi mégsem bántortalanodott el. „Majd megmutatom, mit tudok!” felkiáltással nekiállt a további tanuláshoz és gyakorlásnak. Vasenergiával bővítette, gyarapította zenei ismeretét, azaz az eredménytel, hogy két évvel később Milánóban már Haydn „Teremtés”-ét vezényelte, kiborbanó erővel. Azután egymást kergetve láttak napvilágot világhírű operái, amelyek az egész földrekség előtt megmutatták, mennyire „kétes értékű” zeneszerző volt az, akit a milánói zeneiskola szigorú tanári kara felvételi kérelmével elutasított...

Tompaszü, ostoba tanuló voltam

— írja önmagáról Marconi, a szikratávíró világhírű feltalálója.

— Sohasem csináltam meg házi feladataimat, nem figyeltem az előadásokra sem s ezen tanítóm dorgalásai sem változtattak. A zenén kívül az égvilágon semmi sem érdekelt. Még a fizika sem, sőt tanítóm kijelentése szerint foglaltam sem volt erről a tantárgyról! De magamban homályosan éreztem: egy napon mégis csak kitűnik, hogy nem vagyok olyan ostoba, amilyennek látszom!

Apja sem volt túlságosan elragadtatva tőle, amikor húszéves korában, Bologna melletti családi házukban, először kísérletezett szikratávírójával. „Fellesleges játékok ezek” — zsörtölődött a haragos apa, miközben végignézte fia kísérletezéseit. Ma mégis emléktábla hirdeti a házon, hogy itt sikerült a fiatal tudosnak az első dróttalan jelátvitel.

Hanem azért rossz tanuló, vigyázat! Nem mindenikből lesz híresség, aki gyermekkorában hanyag tanuló működés, lusta kölyök volt. Hogy az említett kivételek mégis előfordulhattak, annak oka a bennük lappangó és később megnyilatkozó tehetség volt. De még ezek a tehetségek sem érvényesülhettek volna, ha később meg nem emberelik magukat, lázas energiával nem küzdik le hibáikat és nem látnak hozzá a mulasztottak pótlásához. Mert boldogulni az életben, végeredményben, csak tehetséggel, tudással és munkakerülők számára sehol sem terem gyümölcsöt a föld!

Eladó

A város legszebb helyén 1x6 és 1x3 szobás modern ház. A vasutnál 3 szobás fürdősz. sz. telek 70.000 P. Kisház Műt mentén 12.000 pengő

Értekezni: **Práger**
Telki utca 38 szám

Papp György riportja

Fényes győzelmet aratott Hivatalnok János a váradi lakásfronton

Még lakást is lehet szerezni, ha ésszel él a szegényember

És beteljesedett: Az madaraknak fészkek vagy, az rókáknak barlangok vagy, csak az ember fiának nincs hova lehajtsa árva fejét...

(Nagyvárad, február végén.) Az alábbi kis történetek — mondhatjuk kórképeknek is — arról nevezetesen, hogy azokat teljesen hiteles forrásból meríthettük és így az utolsó beütés igaz. Azzal, hogy a neweket és utcát elhallgatjuk, senkinek sem ártunk, sőt, az esemény szenvedő hőse bizonyára hálásan sóhajt fel a végén a diszkrécióért.

Előljáró beszédnek meg kell említenünk azt a jelenetet, amely pár nappal ezelőtt zajlott le a városháza egyik hivatalában, okulásul azoknak, akik esetleg nem tudnák azt, hogy Váradon nagy lakáshiány van.

Magas, szörmebundás — bocsánat — idősebb hölgy vitatkozik a tisztviselővel:

— Elvették két szobámat kérem, pedig a bátyám súlyos beteg! — panaszozza.

— Ismerjük jól az ügyet. Önök ketten laknak négy szoba, konyha, előszobás lakásban, ugyanekkor családos emberek, tisztviselők, tanárok öten-hatan huzódnak meg gyermekükkel együtt egy szobában. Gondolja, hogy ez helyes?

Megjelenik a színen Hivatalnok János, aki mint kitűnik, nem bolond

Hivatalnok János három évvel ezelőtt rájött arra a régi igazságra, hogy nem jó az embernek egyedül lenni. Nem sokat teketóriázott s miután jövendő anyósa felkínált az új párt számára egy szobát is, szíve választójával annak rendje és módja szerint megesküldött.

A lakás egy évre volt felajánlva, azzal az egyszerű emberi számítással, hogy egy év alatt majd csak akad megfelelő lakás és megalapozzák a családi otthon. Lakás nem akadt, azonban az esztendő végére jelentkezett a kis lakásban egy új jövevény, aki hangos sirással örvendeztette meg a fiatalokat. Hivatalnok János apai boldogságát és családi örömet most már kizárólag a lakáskérés zavarja meg, ő azonban nem csüggedt. Ha véletlenül kiadó lakást szimatolt, boldog örömmel dicsekedett kislának,

Nagyülölő emberek élénke a lakásfronton

Miután Hivatalnok János a dicséretet némi öncélútsággal zsebre vágta, álomra hajtotta fejét, reggel pedig hozzálátott agyafurt terve végrehajtásához. Napokkal ezelőtt kiküldött kemei, a kiterjedt családtagok, hírül hozták, hogy özvegy Háziné egyik lakása, mely kétszoba, konyha, közös verandából áll, kiürült. Az óvatos özvegy nem bízott senki emberfiában, aki a nagy titkot megőrizte volna, csupán a levélhordóban, mert azt igen szótukar és korrekt embernek ismerte. Felhatalmazta tehát, a nagy ismerettséggel rendelkező pos-

— Nekem ahhoz semmi közöm! A ház a mienk, magántulajdon. És a bátyám is beteg.

— Tulajdonképpen mi baja a bátyjának?

— Idegbajos!

— Azért még nem kell neki két külön szoba. Ellérnek ketten két szobában!

— Együtt lakjak ilyen súlyos beteggel?

— Persze legalább ápolja. Hiszen a testvére!

— Csakhogy nagyon ideges. Nem bírok vele. Zavaros a feje.

— Akkor átutaljuk az elmeorvóháza. Ott majd rendszeresen gyógykezelik.

— No, nem olyan bolond. Csak idegbajos. Leginkább azért, mert elrekvirálták a lakást. Ő küldött ide.

— De hát miért? Kivizsgáltuk az ügyet lelkiismeretesen és akkor nem is tiltakozott.

— Azt mondta nekem, hogy akkor nem volt még bolond. De most márt az. Kért, hogy ezt jelentsem be.

— Ő állapította meg saját magáról, hogy bolond?

— Igen. Ő csak kell, hogy ezt tudja.

— Engedelmet kérek, ő lehet bolond, de nekünk ez nincs megengedve. Jó napot!

A hölgy sértődötten felemelte fejét és szó nélkül elrohant.

aki már nevét és tapsikál kis kezével.

Csak azt nem tudta elképzelni, hogy a háztulajdonosok arcán miért suhan át némi ború a kisgyerek emlegetése alkalmával. Később mikor meddő kísérletei egyre-másra halmozódtak, rádöbrent a valóra, amire az ő homlokára tornyosultak a felhők.

Mikor azután az újesztendő küszöbén megérkezett egy kis hugocska is, az egyszoba egyre szűkebb lett. Hivatalnok János azon törte a fejét, miképpen segítsen nagy baján, míg végül egy álmatlan éjszakán pompás haditervet eszelt ki. Nyomban felkötötte feleségét és nehogy véletlenül reggelig elfelejtse, elujsgolta tervét az asszonykának, aki hálásan simogatta meg lakásgondterhelt homlokát, mondván:

— János, te egy igazi Napoleon vagy!

lást, hogy szerezzen neki egy olyan ideális lakót, amilyent ő elképzelt.

— Mert tudja kérem — suttogta a postásnak — ha magános nő a lakó, az férfit fogad. Ha fiatalember a lakó, az meg nőt fogad. Családos ember, az nem kell. Mondja mit tegyek? Elvégre a lakbér sem utolsó dolog.

A levélhordó okos ember volt és azt a meglepő tanácsot adta, hogy fogadjon a lakásba elvált embert, olyant, aki nagyülölő. Az nem fogja megtenni azt a rossz viccet, amittől mindig félni kell egy jó háziasszonynak, hogy esetleg megnősül.

Özvegy Háziné örömmel fogadta az ajánlatot és nyomban elkezdtek közös erővel keresni a ritka embert.

Ezt tudta meg Hivatalnok János és erre alapozta lakásszerző tervét, amelyet matematikai pontossággal, csodálatos leleményességgel végrehajtott, amikor felkereste özvegy Házinét.

— Családos ember? — gyanakodott Háziné.

— Csak voltam! — sóhajtott Hivatalnok János az érdeklődés pergőtüze alatt. Gyűlölöm a házasságot.

— Elvált? — csillant fel az asszony szeme.

Hosszú, mély sóhaj volt a felelet. Háziné ösztönös asszonyi kíváncsisága teljes mértékben kielégült. Megalkudtak, mire másnap Hivatalnok János bevonult a kincset érő birodalomba.

Borzalmas csalódás éri némelykor a házínéiket

Egy álló hónapig élte szomorú életét a nagyülölő az új lakásban. Morózus arccal járt-kelt, csak az volt a feltűnő, hogy a butorok napról-napra szaporodtak, olyan holmikkal is, amelyek nem tartoznak egy magányos férfi kellékei közé. Különösen a konyhaberendezés volt gyanús.

Közben a házínét sötét sejtelmek gyötörték. Lakója magaviselete határozottan kezdett megváltozni, mikor a lakás teljesen komplett felszereléssel ékeskedett. Gyakran ütyült, sőt némelykor csiklandós operettslágeret dudolgot, ami nem nagyon illett egy nagyülölőhöz.

Elsajén megkötötték a szerződést, a háziasszony átvette három hónapra a lakbért. Ekkor Hivatalnok János ke-

A március havi hadisegélyek kifizetésének sorrendje

Tudomására hozom az érdekelteket, hogy a városi adóhivatal a március havi hadisegélyeket az alábbi sorrendben és időben fogja kifizetni:

I. Adóhivatali pénztár.

(Városháza, földszint 10. sz. szoba.)
1944 március hó 1-én 1-től 250-ig.
2-án 251-től 500-ig.

3-án 501-től 750-ig terjedő sorszám alatt törzskönyvezett hadisegélyeket fizeti ki.

II. Városi főpénztár.

(Városháza, földszint 1. sz. szoba.)
1944 március hó 1-én 751-től 1000-ig.

2-án 1001-től 1250-ig.
3-án 1251-től 1500-ig terjedő sorszám alatt nyilvántartott hadisegélyeket fizeti ki.

A közértesítést megelőzően a teljesítők hadisegélye 1944 március hó 4-én kerül kifizetésre és pedig az 1-től 300-ig terjedő sorszámok alatt nyilvántartott hadisegélyeket az adóhivatali pénztár, míg a 301-től 600-ig terjedő sorszámok alatt törzskönyvezett hadisegélyeket a Városháza,

Kerti és Gazdasági vetőmagvak,

államilag ólomzárolt Lucerna, lóhere és takarmányrépamag kapható.

RÉZGALIC,

rézmezőpor és egyéb permetező szerek előjegyzhető:

MEZŐGAZDÁKNÁL

Mussolini-tér 16. szám
Telefon 10-50

szervesen felsóhajtott:

— Hej, de meguntam ezt a gyalázatos egyedülélémet!

Özvegy Háziné vigasztalta:

— Mindent megszokik az ember!

— Irt a feleségem — szólalt meg később a nagyülölő — és én ugy látom hibáztam. Nagyon hibáztam! Bánt a lelkiismeret! Meggondoltam a dolgot, jóvá teszek mindent!

Szólt és elrohant. Másnap csinos fiatalasszony takarította a lakást és elkérte özvegy Háziné sötét lesújtó pillantását. Délután betotyogott a lakásba a kisfiu, utána fehér babakocsi gurult keresztül a verandán. Hivatalnok János szélesen mosolygott a borzalmasan csalódott Háziné szemébe, amikor az fogcsikorgatva kérdezte:

— Mondja kérem, tartogat még valahol gyerekeket?

— Becsületszavamra, jelenleg nincs több, de igen valószínű, hogy tognak itt még születni! — szólt és besompolygott a hangos családi hajlékba...

földszint 18. számú szobájában fogják kifizetni.

A hadisegélyek kifizetése a fenti napokon délután 4 órakor kezdődik.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a városi adóhivatal a fenti sorrendhez a legszigoribban ragaszkodik és kivételt senkivel sem tesz. Mindazok, akik a megjelölt napokon nem jelentkeznek, hadisegélyüket csak 1944 március 16-tól kezdődőleg vehetik át.

Nagyvárad, 1944 február 25.

vitéz Morvay Arpád s. k.,
a városi adóhivatal főnöke.

A képviselőház és a szenátus elvetette Roosevelt vétőjét

Lisszabon. (MTL.) Mint Washingtonból jelenti az angol hírszolgálat, a Szenátus elvetette Rooseveltnek az adóügyi törvényre vonatkozó vétőjét. A szenátusnak ez az elhatározása a képviselőház csütörtöki hasonló döntését követte. A szenátusi szavazás aránya 72 volt a 14-hez.

Világfiból és demokrata ujságvezérből — partizán miniszter

Vladiszlav Ribnikár, Tito jobbkezének karrierje

1939-et írták. Őszi ködök vonultak a Száva dunai torkolatától a belgrádi Kalimegdán fölé a főváros fölé és a vendéglőkben, kávéházakban és klubokban vidáman folyt az élet. A német hadseregek Lengyelországon rohantak keresztül, London, Washington, Páris és Moszkva pedig terveket és fegyvereket kovácsolt Németország legyőzésére. A Német Birodalommal szomszédos összes országoknak külön-külön megfelelő szerepet szántak és különösen a szerbeknek, horvátoknak és szlovéneknek országát akarták elsősorban felvonulási területekké tenni, mindazok a hatalmak, amelyek céljukat tüzték ki Németország megsemmisítésére. Anglia s a Szovjet Unió Belgrádban ebből a célból nagy apparátust létesítettek. Óriási pénzeszközök feláldozásával egész hálózatot építettek ki, amely kiterjedt a miniszterelnökségre, minisztériumokra, tisztikarra, az összes hivatalokra, egészen a legkisebb tisztviselőig. S míg az ágensnek egész serege ment Belgrádból

és Zágrárból kémkedési megbízatással Németországba, addig az angolok hozzáfogtak ahhoz, hogy Dubrovníknál az Ombla öbölben, valamint Kotornál tengeralattjáró bázisokat létesítsenek és a jugoszláv kormány hozzájárulásával ugródeszkát teremtsenek maguknak Hwar, Kercula és Mljet szigeteken. A Németország bekerítésére szolgáló gyűrűt egyre szorosabbra vonták. Jugoszláviára pedig mint céljaik megvalósításának eszköze egyre nagyobb reménységgel tekintettek. Ebben az időben a Belgrádi Politika című napilap épületében, a Decsanszka utca 31. szám alatt titkos ülést tartottak, amelyen zárt ajtó mögött a Secret Service tisztjeinek, Steven őrnagynak elnöklésével egy özszeesküvő banda vett részt, amelynek zsebébe óriási dollár- és fontösszegek folytak már. A titkos ülés napirendjén a Németország elleni, már ekkor elhárított hadüzenet állott és az ennek érdekében addig végzett előmunkálatok.

A titkos ülés résztvevői

Számos magasrangú katonatiszt mellett aktív miniszterek, katonák, egyetemi tanárok és ügyvédek szerepeltek. De ezenfelül magukra vonták a megjelenő érdeklődésűt: egy fémnuvokás, egy újságvállalat igazgatója, egy olivaoilaj nagykereskedő s egy hajózási vállalkozó, akik meglehetősen idegen hangúlyal beszéltek szerbül, ami arra mutatótt, hogy nem is szerbek voltak éppen. Ezeknek a kenyéradó és pénzelő nem a Secret Service, hanem Moszkva volt és az általuk képviselt szempontok nem Anglia, hanem Moszkva szempontjai voltak.

Az akkor szereplő fémnuvokás nem volt máé, mint a későbbi kommunista bandavezér Tito és három társa, akik a titkos ülésen szerepeltek, ma formáiban miniszter, Tito társai közül az egyik a zsidó Ribár Iván volt, akinek eredeti neve Fischer volt. Ribár mellett igen érdekes személyiség a némileg hasonlító hangzású nevű Vladiszlav Ribnikár, aki Titónak jobbkeze. Ez nem zsidó, hanem szlovén és Titónak katonai és külpolitikai, pénzügyi, sőt asztroló-

giai tanácsadója és sugalmazója. Ribnikár atyja Belgrádban jó praktisi orvos volt. A fiatal Vladiszlav Párisban járt gimnáziumot, ahol kapcsolatba került a francia alvilággal és az ottani ezalon-bolsevista körökkel. Csakhamar olyan kalandor lett a diákból, akit gyakran láttak a párisi szovjet körökben és aki atyja által küldött nagyszegű támogatással és a GPU-nak gazdag pénzáradékával kiespongo életet élt. Párisban képezték ki Vladiszlav Ribnikárt szovjet ágense és a Komintern biztosává, mivel Moszkva felismerte, hogy világorradaimasító terveinek végrehajtására igen jól felhasználhatja ezt a kalandvágyó és elvhajászó fiatalembert. Párisi tartózkodása alatt kapta a fiatal Ribnikár azt a hírt, hogy atyja Belgrádban meghalt. Erre Ribnikár Belgrádba költözött át és örökségként átvette a Politika című belgrádi újság vezetését, mert atyja orvos létére igazgatója lett ennek a lapnak. Ribnikár Belgrádban megszervezte az első kommunista komintern-sejtet.

A Politika tudósítói — jólfizetett szovjetágensek

A Politika új direktorát csakhamar a moszkvíták egész törzse vette körül és Ribnikár haladéktalanul hozzáfogott, hogy megteremtse Sztalin megbízásából a Németország elleni bekerítő hálózatot. Ennek az újságnak helyi tudósítói, akik ellepték az összes jugoszláv városokat, nem voltak mások, mint jólmezfizetett szovjetágensek, akik újságírói mesterségüket csak leplezésül folytat-

ták, hogy annál jobban és zavartalanul kémkedhessenek és bomlaszthassanak. A Politika felhőkarcoló számba menő palotáját saját rádió leadóállomással és más modern technikai berendezésekkel látták el, amelyek lehetővé tették az állandó rádióösszeköttetést a vidéki városokkal, valamint Bukaresttel, Szófiával, Athénnel, Tiranával, úgyszintén természetesen Moszkvával és

Londonnal is.

A Politika palotájában egy „fekete kabinetben” kihallgatták a Belgrádban és Belgrádból folytatott telefonbeszélgetéseket és átvizsgálták mindazoknak a postáját, akik Németországgal közvetlen, vagy közvetett kapcsolatban állottak. A Politika palotája a komintern „szíve” volt, nemcsak Belgrádban, hanem az egész Balkánon, a Politika igazgatója Ribnikár pedig Sztalin végrehajtószerve Délkelet-Európában. Kifelé persze a Politika mint „demokrata és független” lap szerepelt.

Sztalin Moszkvába hívta Ribnikárt

Ribnikár igazgató magával hozta Belgrádba párisi szokásait, amelyek autóból, paripákból, szépasszonyokból, pezsgőből, kaviárból és osztrigából állottak. Dedinjei villájában, a királyi család fehér kastélyának közvetlen közelében valóságos orgiákat rendezett, amelyeken jóformán mindenki találkozott, akinek rangja s neve volt Jugoszláviában. A bolsevista gangsterek itt szerezték be a szükséges információkat. Sztalin Ribnikár tevékenységével annyira meg volt elégedve, hogy a Szovjetunió tízéves fennállása alkalmából Moszkvába hívta, mint a Szovjetunió vendégét és ott valósággal elhalmozta kitüntetésekkel és figyelemességekkel.

A moszkvaiak annyira mentek előzőkenységükben, hogy egy szép orosz nő is rendelkezésére bocsátottak, akibe

Az új barátnő Benes bizalmasa

Egy héttel később Ribnikár Belgrádban megesküdött szerb menyasszonyával. Ez az idill sem tartott azonban sokáig, mivel Moszkva belgrádi helytartója megismerte Hajek cseh muzsikusi leányát, aki a belgrádi eszelszlovák követtség titkárja volt és Benes különös bizalmát élvezte. Ribnikárnak ez az újabb kapcsolata nem volt platonikus, mert nemcsak tevékenységi körét szélesítette ki új barátnője révén, hanem újabb jövedelmi forrásokat is szerzett. Ribnikárnak oroszlanrésze volt abban, hogy Simovics magához ragadta a hatalmat, háborúba döntötte Jugoszláviát és abban is, hogy Péter király elismerte Moszkvát.

Ribnikár minden követ megmozgatott, hogy kirobbantsa Moszkva és Anglia zsoldjában a Németország elleni hábo-

rút. Tevékenysége különösen 1939 novemberében volt élénk, amikor folyamatos kapcsolatban állott Joszif Brossal, a mostani Tito-tábornokkal. A német csapatoknak Belgrádba történő bevonulásáig a Politika épülete volt a kominternnek és az intelligence-Service-nek délkelet európai központja. Idejében sikerült azonban az összes rádióállomásokat, aktákat és leveleket megsemmisíteni. A dedinjei villa Belgrád elfoglalása után rövid ideig még búvóhelyül szolgált Tito és kommunista munkatársai számára, mígnem túlforró lett a talaj az egész kommunista banda lába alatt, amikor is egy szép napon, Bosznia erdeibe tették át tevékenységük színhelyét. Titóval ment természetesen Vladiszlav Ribnikár is.

Önfeláldozó hősiesség

A Magyar Kurir jelenti: Dr Hász István tábori püspök nagybőjti főpásztori szöveget intézett „Önfeláldozó hősiesség” címen honvédeinkhez. Ennek bevezetésében hangsúlyozza, hogy Egyházunk és hazánk védelmezése minden katolikus magyarnak, de elsősorban a honvédeknek szent kötelessége. Erre kötelez a természet szava. Kötelez az eskü, amelyet a zászlóra tettek és kötelez azoknak a hősi példájára, akik ezer éven át vérükkel védelmezték ezt a hazát. Ebben a kötelességteljesítésben hatalmas erőforrás magyar szentjeink példája, akik között a főpásztori szöveg főleg a katonakirályt, Szent Lászlót és az áldozatosság magyar példaképét Szent

Margitot emeli ki. Betejezőül a tábori püspök a Nagyboldogasszony és az Ur Jézus példaadó hősiességét állítja hívei elé ezekben az időkben, amikor a poklok hatalmai Krisztust, az Egyházat és a hazát teljes erővel támadják és a kereszt helyett a kárhozat jelvényt akarják kitiúzni. Ezért kell a magyar honvédeknek a nagybőjti idején megtisztult lélekkel Krisztussal, a Nagyasszonnyal és magyar szentjeinkkel egyesülve, önfeláldozó hősiességgel előkészülni és evvel biztosítani az életet és boldogságot, a hűvényt és feltámadást, Egyházunk és hazánk, gyermekeink és unokáink számára.

Eladó

Magánházak: Mester-utca (sarok ház 1000 négyzetméter parkírozott udvar, gyümölcsös, 1x2 és 1x1 szobákkal 50.000 P), Gömbös Gyula, Wessselényi, Szaniszló, Lázár Vilmos, Dugovits Titusz.

Bérlőházak: Berkovits Ferenc, Karácsonyi János, Mátyás király.

Házrészek, örökösök: Kossuth Lajos, Rulikovszky, Szacsavay.

Házhelyek, telephelyek: Gróf Tisza István (1090 négyzetméter, két utcára nyíló, műtön, gyárnak, telepnek kiválóan alkalmas 40.000 P. Kolozsvári nemzetközi műtön).

Biharkeresztesen: 1x5 szobás, 1x3 szobás, 1x3 szobás villák, parkkal, gyümölcsösökkel, szántófölddel.

Eladó ingatlanát kérem bejelenteni!

PINTER Ingatlanforgalmi Iroda
Hitler A. u. 13. Tel. 14-00

Ribnikár beleszeretett és feleségül is vette. A nászút Finnországon és Svédországon keresztül Németországba vezetett, ahol azután Ribnikár a berlini Bristol Hotelben hirtelen visszamlékezett arra, hogy Belgrádban vár rá szerb menyasszonya, aki valószínűleg nem nagyon örülne váratlan házasságának. Nem sokat tétovázott, hanem felkereste a szovjet követséget és rendbehozta ezt a szépséghibát. 23.000 márka lefizetése ellenében a vörös cár első követségi tanácsosa előtt megtörtént a válás és a kis Vera Paieff még egy hétig megtekinthette a birodalmi fővárost, megvársárolta a maga számára a legszebb tóletteke és úgy élhetett, mint hal a vízben, de a legközelebbi kurirral vissza kellett térnie Moszkvába.

Szombaton és vasárnap
tekintse meg

a „Hungária” külön termében lévő

Képkiallítást

Csakis elsőrangú, márkás festmények és szobrok

Művészi élmény! Vásárlási kedv! Nyitva este 11-ig

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza

Mátyás... Mátyás...

Hát mégsem csalódtunk Benned, kitűnő, drága barátunk, Mátyás. Ugy látszik, valóban feltörted a jeget, nemcsak a nagy természetben, hanem a szívek téli kéréjét is. Csak láttad volna szombaton a déli órákban „Nagyvárad szalonját”, ahogy a Bémer-teret a régi boldog békében nevezték a régi boldog váradi polgárok! Csupa derű, kacagás, napsugár volt minden. Olyan tömeg forgatta fejét az első igazán tavaszi napsugár felé, mintha valami nagy esemény készülne a bűbajos kis tóren. Igazuk is volt, valóban, hogy édesen bizsergető esemény a tavaszi napsugár, amelynek már nemcsak fénye, de egy kis melege is van... Mondd, Mátyás, most már valóban feltehetjük a téli gondokat? Megoldod fa- és szén, melegruha gondjainkat? Hiszünk Neked, Mátyás! Csak ne csalódjunk Benned...

Családvédelem a mai kor jelszava! De ha azt akarjuk, hogy nemcsak jelszó maradjon, hanem meg is valósuljon, kössünk életbiztosítást! Az 1857-ben alapított, immár 85 éves multtra büszkén visszatekintő Első Magyar Általános Biztosító Társaság helybeli: Szent László-tér 2. sz. alatti főigénysége megadja Önnek a kellő utbaigazítást.

ASSZONYOK ÉS LEÁNYOK LELKIGYAKORLATA. Az idén március hó 23-án kezdődnek az asszonyok és leányok lelkigyakorlatai. A lelkigyakorlatok vezetője dr. Nádass Zoltán szerkesztő lesz.

Házasság. Gárdos Olga és dr. Peller Géza 27-én, vasárnap délután fél 6 órakor tartják esküvőjüket a Székessy-házban.

Adomány. Gologi Lajos Kalocsa 25 pengő adományt juttatott el szerkesztőségünkhez. Köszönettel nyugtázzuk.

BUTORT

Háló, kombinált és előszobák.

Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

színeset

MEZEI-TŐL

Konyha újdonságok

A Ciszterci Rend pályázatot hirdet. A Magyar Kurir jelenti: A Ciszterci Rend felhívja a gimnáziumoknak azokat a VIII. osztályú jeles vagy jó előmenetelű és jeles magaviseletű tanulóit, akik önmagukban a szerzetes-papi életre hivatást érznek, a Renden belül tanári, lelképászteri és esetleg gazdasági munkára késznek a Cisztercia Rendbe óhajtanak lépni. hogy felvételi kérvényüket az első félévi iskolai értesítővel vagy ennek hiteles másolatával, keresztlevelükkel, születési anyakönyvi kivonattal, hittanárak erkölcsi bizonyítványával és orvosi bizonyítvánnyal felszerelve — lehetőleg igazgatójuk útján, folyó évi április hó 1-ig küldjék be Apáti Hivatal, Zirc. (Veszprém m.) címre.

BALÁZS ÁRPÁD KÉPEI AZ UJSÁG-ÍRÓ OTTHONBAN. Balázs Árpád festőművésznek néhány új, nagyváradai tárgyú képe látható az Ujságíró Otthon falain. A kiváló művész, aki a közelmúltban rendezett gyűjteményes kiállításán magára vonta a figyelmet, viszonylag rövid nagyváradai tartózkodása alatt a művész életlátásával figyelte meg a város jellegzetességeit és azokat brihans rajzkészséggel és színérzékkel jeleníti meg. A nagyváradai képek megérdemelt érdeklődést váltanak ki az Otthon látogatóinak körében.

ELŐADÁS AZ ERDÉLYI IFJAK KÖRÉBEN. Február 28-án, hétfőn este 6 órai kezdettel tartja az Erdélyi Ifjak Köre szokásos vitaestjét, amelynek előadója Arvay Árpád országgyűlési képviselő lesz.

KORONA Filmszínház

Budapesttel egyidőben!

Kalotaszegi Madonna

Regényes, zenés filmműve Kalotaszeg csodaszép vidékéről
 Főszerepben: Sárdy János, Adorján Eva

Napsugaras, bűbajos, cigánymuzsikás film

HETSZILVAFA

Szilassy, Turay, Csontos, Vaszary

Vasárnap utolára
A király bolondja

Hétfőtől
 a CASINO-ban

A legújabb nagyszerű magyar zenés vígjáték!

Ejjeli zene

Főszerepben: Sárdy János, Bilicsi Tivadar, Kelemen Eva, Vay Ilus

az
 APOLLO-ban

HÁROMÉVI FEGYHÁZAT KAPOTT AZ ÉRMIHÁLYFALVAI BALTÁS CIGÁNY. Nagyvárad, febr. 26. Tegnap délután hirdetett ítéletet a bíróság László József érmihályfalvai cigány és sógora, Kanalas Sándor ügyében, akik ellen szándékos emberölés büntetvének kísérlete címén emelt vádat a királyi ügyészség. A bíróság László Józsefet a vádhelel cselekmény elkövetése miatt 3 évi fegyházra, Kanalas Sándort, aki sógora védelmében egy vaslapattal szintén megütötte a mezőort, hatósági közeg elleni erőszak címén 1 hónapi fegyházra ítélte, amit az előzetes letartóztatással kitöltöttnek vett. László és védője, valamint a kir. ügyész felebezett az ítélet ellen. Kanalas ügyében az ítélet jogerős.

KINEVEZTÉK AZ ÁLLANDÓ DOHÁNYTERMELÉSI SZAKTANÁCS ELNÖKÉT. A pénzügyminiszter az Állandó Dohánytermelési Szaktanács elnökévé dr. Tomcsányi Vilmos Pál, m. kir. titkos tanácsost a Tanács alelnökévé pedig dr. gróf Bethlen Pál felsőházi tagot, a Dohánytermelők Országos Szövetségének elnökét nevezte ki.

Hlatky Endre főispán előadása hétfőn az Ujságíró Otthonban

Nagyvárad. Sa jót tud. Nagy érleklődés nyilvánul meg Hlatky Endre előadása iránt, amelyet a város főispánja az Ujságíró Otthon vezetőségének felkérésére február 28-án, hétfőn este fél 9 órai kezdettel tart az Otthon nagytermében, a „Bagoly” címmel. A „Bagoly” egy régi, ma már elfeledett vicclapnak a címe, amely az 1880-90-es években jelent meg Lovassy Andor szerkesztésében. Meg fog elevenedni az előadásban a régi Nagyvárad élete, amelynek Hlatky Endre, mint ezt legutóbb a 19-ik századbeli Nagyváradról tartott előadásán is bebizonyította, a legkiválóbb ismerője ma. A nagyérdeklődésű előadásra mindenkit szívesen lát az Ujságíró Otthon vezetősége. — Belépődíj nincs.

Hétfőn kezdik meg a készlábbeli utalványok kiosztását

Értesítem a város közönségét, hogy az 1944. évi január hóban beadott készlábbeli igénylőlapokat a bíráló-bizottság elbírálta, az elbíralt igénylőlapok átvettele és az esetleges utalványok kivételé végett az érdekeltek folyó hó 28-án, hétfőn, 29-én kedden, és március hó 1-én szerdán jelentkezhetnek a Közlelmezési Hivatal 9. számú szobájában. Az igénylés alkalmával mindenki köteles személyazonosságát igazoló iratát (rendőrségi bejelentőt, vásárlási könyvet, személy-lapot, stb.) magával hozni, amennyiben saját részére szóló igénylőlapot vált, ha pedig nem közvetlenül a családtagjai részére szóló igénylőlapért jelentkezik, úgy a saját személyazonosságát igazoló okmányon kívül még két tanuval láttaozott szabályszerű meghatalmazást is köteles hozni, mely meghatalmazáson fel kell tüntetni úgy a megbízó, mint a felhatalmazott lakását is.

Egyben értesítem a város közönségét, hogy fenti napokon csak a kész lábbelire vonatkozó igénylőlapok vehetők át. A talp, fejelés és mértékutáni lábbelire vonatkozó igénylőlapok kiadása később fog történni, ezen későbbi időpontot is a helyi lapok útján fogom közölni az érdekeltekkel.

Végül felhívom a város közönségét, hogy a kiváltás alkalmával az esetleges elutasítások esetén a közlelmezési hivatal tisztviselőit ne vonják felelősségre, mert az elutasítáera vonatkozólag a tisztviselők felvilágosítást adni nem tudnak és nem is adhatnak, tekintettel arra, hogy az igénybejelentések elbírálását a közlelmezési hivatal tisztviselőin kívül álló bizottság eszközölte. Az esetleges kérdőrevonásokkal a felek csak az utalvány és igénylőlapok kiosztásának gyors menetét akadályozzák.

Nagyvárad, 1944 február 25.

Dr. Soós István polgármester.

SZINHÁZ

Nincs semmi szenzáció a nagyváradai színház körül

Putnik Bálint marad továbbra is a Szigligeti Színház igazgatója

Nagyvárad, febr. 26. Putnik Bálint színház igazgatójának a várossal kötött hároméves szerződése márvalevőleg a most folyó játsszási évad végén lejár. Időszerte tehát a kérdés, hogy ki lesz a jövőben a Szigligeti Színház igazgatója.

Ezzel kapcsolatban a napokban különböző híresztelések jelentek meg a nagyváradai lapokban. Ezek szerint állítólag több színház igazgató és színházi ember is tapogatózásokat kezdett a városban a Szigligeti Színház elnyerésére. Homokay Pált, a kárpátjai színház igazgatóját, Hlatky László szekszárdi színház igazgatóját, vitéz Hajmássy Lászlót, egy vidéki színház bonvivánját, belvárosi Unger Istvánt, a debreceni színház igazgatóját és Vaszy Viktort, a kolozsvári Nemzeti Színház zenéi igazgatóját tették kombinációba a sz. újságolvasó kíváncsiság előtt úgy tűntek fel, hogy ezekkel szemben Putnik Bálintnak, aki három éven át — talán a múlt évad egy időszakát leszámítva — általános megelégedésre vezette a nagyváradai színházat — különösen az idén minden vonatkozásban jó társulattal működik, állig volna már esélye.

A tényállás azonban egészen más. Országunk a kolozsvári Keleti Újságban Vaszy Viktor nyilatkozatát, aki a nagyváradai újságokban reá vonatkozóleg megjelent híresztelésekre a következőket válaszolta:

— A hír az első szótól az utolsóig merő kitalálás. A leghatározottabban és a legélesebben meg kell cáfolnom azt az állítást, mintha én a nagyváradai színházra pályáznék. Ezt egyenesen nevértégségnek és légből kapottnak kell minősítenem.

Belvárosi Unger Istvánról is nehezen tételezhető fel, hogy a debreceni színház igazgatójától megváljék és Nagyváradra pályázzon. Tudomásunk szerint a legteljesebb az összhang Unger István és Debrecen város vezetősége és közönsége között: a színház reméljük, a társulatot szeretik a debreceniek a külföldben is Unger Istvánnak még két év-

re szóló szerződése van a várossal, amit felhontani akkor se lenne nagyon észszerű, ha maga Nagyvárad tenne neki ajánlatot.

A többi állítólagos pályázók, akár tettek kísérletet a nagyváradai színház elnyerésére, akár pedig léghőlkapott a tapogatózásokról szóló hír alig jöhetnek számításba Putnik Bálint mellett. Homokay Pál kiváló színházi ember ugyan, de jelenleg a nagyváradai igényekhez képest csak egészen másodrendű színházat igazgat, úgyhogy a vele való fogózási határozottan kísérletezés-jellegű lenne, ezen pedig Putnikkal kapcsolatban már közel három évvel ezelőtt túlélt a város. Hlatky László, aki most

Szekszárdon és környékén működik, a közelmúltban Pécsen nem szerzett színház igazgatói babérokat. Vitéz Hajmássy Lászlóról pedig még nem tudjuk, milyen igazgatói rátermettségei vannak.

Ezzel a kombinációkkal szemben a következő tényekről számolhatunk be:

A múlt héten Nagyváradon járt vitéz Bányk Elemér, a szegedi színház egyik igazgatója és közölte Putnik Bálinttal azt a szándékát, hogy ő és igazgatótársai visszavonulnak a szegedi színház igazgatásától, egyebek között azért, mert nincsenek meg az anyagi feltételek, amelyek számukra a szegedi színház vezetését előnyössé tehetnék. Bánykék Putnik Bálintra gondoltak, mint akit távozásuk esetén nyugodt lélekkel ajánlhatónak utódl Szeged városának. Putnik nem adott határozott választ Bányk Elemérnek, de miután az ő nagyváradai szerződése lejárában van, levelet intézett dr. Soós István polgármesterhez, amelyben kérte, közölje a város, ha a Szigligeti Színház igazgatásával kapcsolatban más terve lenne, mert egyrészt neki most volna előnyös elhelyezkedésre alkalma, másrészt pedig a város szempontjából is helyes, ha ez a kérdés

El sem képzelem, hogy megváltozik az alakja, ha művészi, jó szabású fűzöt, melltartót, princest fog viselnem olyan kipróbált fűzőkészítő kezéből, mint

Kováts Sándorné

aki valódi anyagból készíti a legjobbat. — Szent Gellért-u. 10. szám. Repülő hídán át.

kellő időben tisztázódik. Putnik Bálint egyidejűleg tárgyalásokat kezdett Parlasi Lajossal, akitől a színházi díszleteket bérlti, az egész díszletár megvásárlására, hogy esetleg Szegeden megfelelő felszereléssel jelentkezhessenek.

A polgármester a levél vétele után magához kérte Putnik Bálintot és közölte vele, hogy nincs szándékában más színház igazgatókkal tárgyalásokat folytatni. Felhívta Putnikot, adja be kérvényét s ő oly értelemben fog előterjesztést tenni a színházi bizottságnak, hogy a város pályázat kiírása nélkül újabb három évre hosszabbítsa meg vele a szerződést.

Azóta tisztázódott a szegedi színház ügye is. Bánykék beadták ugyan lemondásukat, de Szeged város színházi bizottsága felemelte a színház ezámára biztosított évi támogatást, amire a régi igazgatók hajlandóan mutatkoztak tovább vezetni az ottani színházat. Szegeden tehát marad minden a régiben s a jelek szerint Nagyváradon is.

Az ügyre vonatkozólag kérdést intéztünk Putnik Bálinthoz, aki a következőket válaszolta:

— Nem tagadom, Szeged nyújtott volna némi kárpótlást Nagyváradért, ha a város más valakit vett volna terbe. De így nem tudok olyan várost elképzelni, ahol szívesebben működnek, mint itt. Ide való vagyok, itt van a birtokom, a temető is ideköt, a fiam is itt született s szeretnék állandó nagyváradai polgár maradni. Boldog lesznek tehát, ha a város mellett dönt és én mindent megteszek majd a nagyváradai színjátszás hagyományos színvonálának megtartása, sőt továbbfejlesztése érdekében. (j. b.)

Hétfőre halasztották a NAC műkorsolyázó bemutatóját

(Nagyvárad.) Mint hírül adtuk, a NAC korszolya alosztálya vasárnapra, az ország legnevesebb műkorsolyázóinak bevonásával, nagyzerbású jégbemutatót tervezett. A korszolyabajuokok jelenleg Máramaros-szigeten szerepelnek s mint Tölgyesi Istvánról, a NAC jégszakosztály elnökétől értesültünk, az ottani verseny vasárnapra is kitolódott és csak hétfőn érkezhetnek Nagyváradra a műkorsolyázók.

Felhívás a labdarugó játékezőkhez. Értesítem a játékezőket, hogy március 1-én, szerdán délután 6 órakor a NAC otthonban Csata János országos oktató bizottsági elnök előadást fog tartani a nagyváradai játékezők részére, amelyre teljes számban szíveskedjenek megjelenni. Schmidt, csoportvezető.

SPORT

Uzsonnával egybekötött játékos értekezlet tartott tegnap este a NAC

(Nagyvárad.) Pénteken este játékosértekezletet tartott a NAC labdarugó szakosztálya. Ez alkalommal népszerűbb volt a szokottnál az összejövetel, mert Cseuz Gyula elnökkel az élén a többi szakosztályok elnökei is résztvettek a megbeszélésen.

A Magyar Hírszekegy elmondása után, dr. Ságly László szakosztály elnök nyitotta meg az értekezletet és az idény megkezdése alkalmából rövid beszédet intézett a játékosokhoz. Leszúrta a zágrábi ut taunóságait és az igen nagy küzdelmet kívánó tavaszi forduló megkezdésekor különösen kihangsúlyozta, hogy milyen nagy szüksége van egy csapatnak a fegyelemre.

— Ha a múltban fordultak is elő hibák — fejezte be szavait a szakosztályelnök —, arra terítünk fátlyolt és igyekezzünk azt a jövőben kiküszöbölni. Ha a fegyelem és harci

szellem nem hiányzik, akkor a bajnokság is megvalósul.

Ezután Cseuz Gyula elnök szölt a csapatához. Vázolta, hogy milyen hatalmas hírvető szolgálatot végzett a csapat Zágrábban szép játékaival. Ám a gyönyörködtetés mellett eredményesnek is kell lenni a labdarugásnak — mondotta az elnök —, mert csakis ezen az alapon juthatunk el a bajnoksághoz.

Cseuz Gyula elnök szavaihoz kapcsolódott Petrovics Mihály ifjúsági elnök felszólalása is, aki az egyik zágrábi sportvezér NAC játékaára tett dicséretét ismertette, mely szerint a zágrábi vezető is csak a góllövés hiányát nehezítette.

A vezetőik szavaira Bodola Gyula csapatkapitány válaszolt igen talpraesetten:

— Valóban eredménytelen volt a zágrábi kirándulásunk — mondotta. Azonban legyen melegségünk, hogy a rossz időjárás folytán, kétkapus edzés híján voltunk kénytelenek kiállni a jól felkészült horvát bajnokkal szemben. Ezt azonban azzal fogjuk jóvátenni, hogy megnyerjük a bajnokságot és mind a két visszavágó mérkőzésen megverjük a Gradjanskít.

Nagy tapsot kapott Dudus kijelentése.

Végül Krüger Károly és Rónay Ferenc felszólalása után, a zágrábi portya vezetőik által adott uzsonnát fogyasztották el a fiúk nagyszerű étvágygal s ezzel az összejövetel véget is ért.

A színházi iroda közleménye:

„Egy boldog pesti nyár” vasárnap délelőtt

Érik a buzakalász kacagató, vídám operett szombat este és vasárnap este van a színház műsorán. Csupa derű és mosoly. Szeretlem, romantika. Nagyszerű táncok. Pompás kiállítás.

Egy boldog pesti nyár vasárnap délelőtt fél 11 órakor, olcsó helyárakkal kerül színpadra. Az előadás teljes bevételét a színház igazgatósága a nyugdíjas színészek megsegítésére fordítja.

Fekete Péter operett-újdoncság vasárnap délután egyegyed 4 órai kezdettel van műsorán, olcsó helyárakkal a bemutatkozó előadás pompás szerezésében.

Népművelődési előadás keretében hétfőn este „filléres helyárakkal” Szilágyi Irma c. színmű van műsorán. Jegyek a színházi pénztárnál válthatók.

Zilahy Lajos: Zenebohócok című színjátékát kedden este mutatja be a színház, bemutatkozó bérlet keretében. Főszereplők: Kemény Gizi, Antal Erzsébet, Szabó Ernő, Halasi Gyula, Szógi Arany, Barsy Béla és Ross József. Szrdán este A-bérlet, a többi napokon bérletszűnethen megy a „Zenebohócok”.

MŰSOR:

Szombaton este háromnegyed 7 órakor: Érik a buzakalász.

Vasárnap délelőtt fél 11 órakor: Egy boldog pesti nyár.

Vasárnap délután egyegyed 4 órakor: Fekete Péter.

Vasárnap este háromnegyed 7 órakor: Érik a buzakalász.

Hétfőn este háromnegyed 7 órakor: Szilágyi Irma.

Kedden este háromnegyed 7 órakor: Zenebohócok. Bemutató bérlet.

Képes krónika

A világ eseményei képekben

Ara 40 fillér.

Kapható a MAGYAR LAPOK árusainál

Mennyi rézgálicot kapnak lánként a gyümölcsstermelők?

A rendelkezésre álló rézgálicokból a földművelésügyi miniszter a téli alma és téli körte fákra fánként 5 dkg.-ot, a kajszinbarack- és meggyfák permetezéséhez fánként 3 dkg.-ot, míg az őszibarackfák permetezésére fánként 1 dekagrammot állapított meg. Amennyiben a rendelkezésre bocsátott rézgálic mennyiségből jogos igénylők kielégítése nem volna eszközölhető, úgy azt a mennyiséget arányosan a miniszter leszállíthatja.

A rézgálic mennyiség szétosztásával és az igénylések elbírálásával a Gyümölcsstermelők Országos Egyesületét bízta meg. A rézgálic forgalomba hozását külön erre a célra készített utalvánnyal eszközölik.

Őszinte mozikritika

Kalotaszegi Madonna

Bemutató a Korona-mozgóban

Hegyi Ádám (Sárdy János) fiatal festőművész Kalotafőn ismerkedik meg az ott nyaraló Enyedy Nórával (Adorján Évával). A fiatalok Erdély legszebb vidékén egymásba szeretnek. Nem télen szerelem ez, hiszen Nóra öntudatlan szüzséjtőlval fellebbantja Ádámban a hivatástudat lángját és ügyesen kiemeli őt emberi és művészi elszigeteltségéből.

Mielőtt azonban az oltár elé állna, háromhónapos döntést hozó próbaidőben egyeznek meg, mely alatt nem látják egymást és nem váltanak még levelet sem.

A három hónap elteltével a fiatal festő hibájából elmarad a megszélt találkozó és a leány azt hiszi, hogy Ádám kábrándult belőle. Karsady Géza (Petrovich Szeptimiljev), a művészpartoló bizottság elnökének menyszonya lesz, aki Hegyit római ösztöndíjhoz juttatva erőteljesen felkarolja.

A római Madonna-képek arra sarkentik a festőművészt, hogy olyan Szűzanyát fessen a kis Jézussal, amely képen Kalotaszegi ruhában legyenek a főalakok. Madonnája pedig Enyedy Nóra. Ez a Kalotaszegi Madonna nemcsak díjnyertes alkotás, hanem, mint az érdekesen tovaírló filmeséből kitűnik, Karsady félrelátását, majd Ádám és Nóra egymárralálását is megvalósítja.

Ejjeli zene

Bemutató az Apolló-mozgóban

Sopron városának leánytársadalmát valósággal lázba ejti a világhírre emelkedett énekművész Tardy Miklós (Sárdy János) hazatérése. A fiatal művész azonban párizsi barátját (Déry Sárdy) és más mindenkit félretolva Pallay ezredes (Bilicsi Tivadar) legnagyobb leányának, Katóknak (Kelen Évának) kezéért küzd és a bájos Katókat kétbalkezes vőlegényétől Gozmány György apja akaratára ellenére elhódítja. Mindez azonban nem dráma, hanem a folyton kacagató vígjáték formájában alakul ki, melyben nagy része van Katóknál kisebb és nagyobb négy Pallayleánynek és nevelőjüknek (Vay Ilus) s főként a józan mamának (Ladomérshy Margit).

Olasz Péter dr.

A Bihar-Szilágyi Daloskerület megalakulása

Az Erdélyi Dalosszövetség feloszlása és az Országos Dalosszövetségbe való beolvadása időszerűvé tette a visszacsatolt erdélyi és keleti részeken a daloskerületek megalakítását. Ez kevéssel ezelőtt Kolozsváron, az ottani kerület megalakulásával kezdődött is vette. A budapesti központ a második kerület középpontjává Nagyváradot szemelte ki. Itt a kerület megalakulása holnap, vasárnap délelőtt 12 órakor történik meg a városháza közgyűlési termében.

Az, hogy Szilágy megye időközben a kolozsvári kerülethez való visszacsatolását kérte s így kiküldöttjei a holnapi alakuló gyűlésen valószínűleg nem fognak megjelenni. Ilyen sajnálatos epizód, de nem lehet az országos központ és Bihar megye meg Nagyvárad lelkes dalosgyűlései egyöntetű akarattal való megalakulását akadályozója. Mi mindenesetre megalakulunk s ha később Szilágy megye is bekapcsolódik, megértő szeretettel fogadjuk és igyekeznünk fogunk bebizonyítani, hogy nem került rossz helyre. Ha pedig a budapesti központ határozata értelmében más megyével, vagy megyékkel egészülünk ki kerülettől, azt is szívesen vesszük, mert látjuk a célt és bármilyen helyzetben tudni fogjuk kötelességünket. Az

alakulás előkészítő munkálatai, amelyek Nagyvárad Thj. Város Iskolánkülső Népnevelési Bizottsága végzett nagy körültekintéssel, befejezettek s az ügyek további vezetését Kortsáros László országgyűlési képviselő vette a kezébe, akit az alakuló gyűlés elnököül kért fel az előkészítő bizottság. Budapestről Borsy István országos titkár már vasárnap hajnalban ideérkez az érintkezés felvétele céljából, a többi kiküldött és pedig dr. Fülel Szántó Endre miniszteri osztályfőnök, egyetemi ny. r. tanár, egyeztető elnök, dr. Dunay Jenő kormányfőtanácsos, társelnök és dr. Miklós Ferenc fővárosi bizottsági tag tb. elnök a vasárnap délelőtti gyorsvonalat érkeznek. Szeretettel fordulunk dalos testvéreinkhez, hogy ezen az alakuló gyűlésen a régi köteleesség tudással, fegyelmességgel és lelkesedéssel minél számottevőbben vegyenek részt. Mutassuk meg a központ ideérkező képviselőinek, miszerint Nagyvárad és Bihar megye dalosai a multban tanúsított magatartásukkal is a jelenben változatlanul fennálló kiállásukkal is megérdemlik, hogy városunk és megyénk kerületi központja legyen a magyar öntudatot képviselő és borbózó dalkultúrának. Legyünk ott mindnyájan. (k. j.)

„A magyar társadalombiztosítás ötven éve“

Ezen a címen az Országos Társadalombiztosító Intézet igazgatósága három részből álló, igen gazdag tartalmú könyvet bocsátott ki. Az első rész szövegében ismerteti a társadalombiztosítás első kísérletező lépéseit, majd megindulásától a teljes mai kifejlődéséig megtett utat. A második rész 245 képből az OTI székházai, rendelő intézetei, gyógyintézményei és az öregségi stb. biztosítási ág (a munkások nyugdíjalapja) vagyonából létesített vagy vásárolt bérházakat és lakótelepeket mutatja be. A harmadik rész husz táblázatot és tizenhét grafikont tartalmaz. A könyv első része — amint említettük — a társadalombiztosítás eltelt 50 évének történetét ismerteti röviden és áttekinthetően. Részben ennek bevezető és befejező részéből vesszük a következőket:

A kötelező betegségi biztosítást Magyarország — mint Európában időrendben harmadik állam — az 1891. XIV. törvényekkel valósította meg. E törvény alapján a Budapesti Kerületi Pénztár 1892. december 15-én kezdte meg működését.

Az Országos Társadalombiztosító Intézet tulajdonképpen ennek a kerületi pénztárnak és a már 1892 előtt működött, de önkéntes társuláson alapuló Általános Munkásbetegséggyógyító Pénztárnak jogutódja. Az Intézet az évkönyv bevezető részében hódolattal köszöni Magyarországot kormányozóját, akinek országgyarapító kormányzása alatt a társadalombiztosítás különös lendületet kapott és hatalmas fejlődést ért el. Kezdettel emlékezik meg az évkönyv Baross Gábor, Kossuth Ferenc és Vay József néhai miniszterekről, akiknek nevéhez a magyar szociális biztosítás történetének egy-egy korszaka fűződik. Közönettel emlékezik a vitéz Keresztész

seher Ferenc belügyminiszternek a társadalombiztosítás továbbfejlesztése terén elért kiváló érdemeit s a kegyelet háláját rója le ama munkások és munkaadók emléke előtt, akik annak idején a szociális biztosítás kezdeményező lépéseit megtették s ennek érdekében nem csekély anyagi áldozatot vállaltak.

Az 1892. évi szerény keretek között megindult kötelező betegségi biztosítás az azóta már hatalmas fejlődött magyar társadalombiztosítás egyik ágaként tölti be a nemzet életében nagyfontosságú hivatását. Az ötvenéves fejlődést nemcsak a biztosítottak 450.000-ról 1.400.000-ra emelkedett száma, hanem külsőleg az OTI intézményének méretei is szemléltetik. Ez a fejlődés az utolsó negyedszázad folyamán vett különös lendületet, ami egyben a házi ipar és kereskedelem örömdetei fennállásának eredménye is. De megnyugtató és jövőre biztató is ez az eredmény, mert a magyar társadalombiztosítás fejlődése ötvenéves utjának megtétele a gazdasági és pénzügyi válságok, a háborús évek és a forradalmak okozta nehézségek között koránt sem volt sima és könnyű.

Az intézmény azonban mindezek ellenére él és működik. Így 1941-ben száztizennyolc, 1942-ben százhatvanhármat, sőt újabb ezt s lényegesen meghaladó összegeket juttatott, illetőleg juttat különböző szolgáltatások fejében a magyar dolgozó társadalomnak.

A második rész képei meglepetéssel szolgálnak még azoknak is, akik az OTI-nak ilyen sok és ilyen hatalmas, az ország tudomány mai állása követelményeinek — pár kivétellel — mindenben megfelelő intézményei vannak. Sok helyen a könnyű nemcsak a jelenlegi szociális és egészségügyi rendszert mutatja be, hanem az elmúlt század fejlődésével

azt is, hogy milyen volt a régi. A harmadik részből (táblázatok és grafikonok) igen nagy érdeklődést keltő adatokkal ismerkedünk meg, amely adatok egyben ugyancsak, sőt még inkább felvetik azt a fejlődést, amelyet az OTI és jogelődei az eltelt ötven év alatt megtettek.

Folyóirat-szemle

A Pannonhalmi Szemle legújabb száma értékes tanulmányokat közöl. Blázovics Jákó Magyarországi Szent Margitról, Szalay Jeromos dr. Maxence van der Meerschtról, a legutóbbi években beérkezett kiváló francia íróról, Olajos Etréd két humanista szentről, Morus Tamásról és Fischer Jánosról, Rezek Romoán pedig Gondolatok a művészetek és az erkölcs viszonyáról címmel, Fagyas Edwin Szentatyák világáról, Szívós Donáth pedig Az ifjúság vallásos és hazafias nevelésének kérdéseiről értekezik. Azonkívül Magasi Artur versei és gazdag Figyelő egészségtudományi kiadványok szemléi. Nagyváradon is kapható a Magyar Lapok árusáinál, megrendelhető a Magyar Lapok kiadóhivatalában, vagy Pannonhalmán u. p. Gyórszentmárton.

A Hitel. Jékely Zoltán Emlékeztetése. Közli Adyról. Az értékes erdélyi folyóirat további cikkei Tinódi Gábor: A délderényi magyarság szellemi élete, I. Tóth Zoltán Cotorea Gerontius és az erdélyi román nemzeti öntudat ébredése, Aldobolyi Nagy Miklós: Örmény-Szamosújvár, Zathureczky Gyula: Politikai irodalmunk három új műve, amely Bárdossy László Magyar politika a mohácsi vész után c. és Borsody István Benes c. könyvével foglalkozik. A Figyelő Pázmány Péter Bethlen Gáborhoz írt két levelét közli és azonkívül több időszerű kérdést ismertel. Megrendelhető: Kolozsvár, Mátyás királytér 5. I. emelet.

Megjelent az Országos Szociális Felügyelőség folyóiratának, a Nép- és Családvédelemnek 1944. évi 2. száma. Az új szám dr. Steller Mária „Szociális célokra fordított összegek a magyar állam kötelességében” című cikkével kezdődik, melyben az állam nagyszabású szociális programját és az ilyen célokra fordított hatalmas összegek számszerűségét tárja elénk. Parádi Jenő: „Hadigondozásunk kapcsolata a nép- és családvédelemmel” cikkével folytatódik a folyóirat. A Figyelő című rovatban Tóth Béla: Szociálpolitika külföldön című cikksorozatának Szociális biztonsági tervek. Munkanélküli biztosítás című része került leközölsre. Hendl Ottó: A balatonkenesei értekezlet címen az Országos Szociális Felügyelőség legutóbbi értekezletét ismerteti. A továbbiakban könyvszemle, folyóiratszemle, törvények, rendeletek, körrendeletek ismertetése teszi teljessé a lap legújabb számát. Előfizetési díj egy évre 10 P., jogi személyeknek 20 P. — Egyes szám ára 1 P. Kapható az IBUSZ-pavilonokban és könyvkereskedőknél.

Szolgáltató gyógyszertárak: IV. CSOPORT:

- Gránátalma gyógyszertár, Rákóczi-u. 27. (Irgalmasrend) 15-25.
- HUNGARIA gyógyszertár, Mussovártér 8. (Szabó Aczél L.) 15-28.
- MINERVA gyógyszertár, Szent László tér 5. (Gálosi F.)
- ORANGYAL gyógyszertár, Gróf Teleki Pál-u. 44. (Révész J.)

A gyógyszertárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombati reggelig tart.

Ingyenes pisztráng-tenyésztő halászmesteri tanfolyam Budapesten

Budapestről jelentik: (MTI) Az Országos Halászati Felügyelőség a Halászmesteri és Szennyvízgyártó Intézet közreműködésével, az ország pisztrángos vizeinek belterjes gondozása, a hazai pisztráng, a póchal és a galóca tenyésztésének fokozása érdekében, március 16—26-ig tanfolyamot rendez, amely teljesen ingyenes. Március 7-éig kell az Országos Halászati Felügyelőségre (Budapest, V. Visegrádi-köz 7. szám) benyújtani a kérvényt. A résztvevők budapesti élelmezésükről és ellátásukról maguk gondoskodnak. A tanfolyam gyakorlati része alatt az elszállásoláshoz a tanfolyam gondoskodik, de a költségeket a résztvevők kötelesek megtéríteni.

A tanfolyam befejezése után, az Országos Halászati Felügyelőség a résztvevőknek igazolványt ad. A résztvevők ha a m. kir. erdőgazdáltságtól, vagy magánuradalmak halászati üzemzettségétől, a tanfolyam után teljesített kétféle gyakorlatról bizonyítvánnyal rendelkeznek, a halászati felügyelőségen vizsgára jelentkezhetnek. A vizsga sikeres letétele a pisztrángtenyésztő halászmester cím viselésére jogosít és pisztrángos tógazdaság pisztrángos nyíltvíz kezelésére képesít.

szati felügyelőségen vizsgára jelentkezhetnek. A vizsga sikeres letétele a pisztrángtenyésztő halászmester cím viselésére jogosít és pisztrángos tógazdaság pisztrángos nyíltvíz kezelésére képesít.

Felhívás a fűszer, szatócs és vegyeskereskedőkhöz

Felhívom a város területén működő fűszer, szatócs és vegyeskereskedőket, hogy a február havi szappanelszámolás március hó első napjaiban fog megtörténni a liszt, cukor és petroleum-jegyek elszámolásával egyidejűleg.

Együttal közlöm a kereskedőkkel és fogyasztókkal, hogy az elszámolás megtörténte után februári vagy korábbi szappanjegyek el nem fogadhatók, illetve be nem válthatók, mert ezeket a Közélelmezési Hivatal sem fogadja el elszámolásra a kereskedőtől.

Fenti rendelkezések nem teljesítése vagy megszegése a további szappan-elosztásból való azonnali kizárást vonja maga után.

Nagyvárad, 1944. február 24.
Dr. Soós István s. k. polgármester.

RADIO

VASÁRNAP, FEBRUAR 27. Budapest I.

- 7.30 Szózat. Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Öszinte beszéd.
- 9.00 Művészlemez.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a tereztvárosi plébániatemplomból. A szentbeszédet Polba János presbiterus vezéreperes mondja.
- 11.15 Evangélium istentisztelet a Bécsi-kapu-téri templomból. Igaz hírdet Kapi Béla dr. püspök.
- 12.30 Leventeműsor.
- 13.00 Az Operaházi Zenekar műsorából.
- 13.45 Időjezés, hírek, vizuáljelzés.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadás-sorozata.
- 15.45 Nótáink virágai.
- 16.19 Vidám zenei kalendárium.
- 16.55 Hírek.
- 17.00 Bajor Gizi és Tímár József előadestje.
- 18.00 Az Operaház szereposztásának ismertetése.
- 18.05 Az Operaház előadásának közvetítése a Magyar Művelődés Házából. A mosoly országa.
- 18.50 Hírek.
- 20.30 Hangképek az Elektromos-Ferencvárosi labdarugómérkőzésről. Majd: Sporteredmények.
- 21.10 Négyesemléket Kolozsvári Grandpierre Emillet a könyvtárszabályban.
- 21.20 Nagykovácsy Ilona ének.
- 22.40 Szórakoztató muzika.

Budapest II.

- 10.00 Jó reggelt!
- 12.15 A Rádiózenekar műsorából.
- 15.00 Kedvelt szalonzenekaros.
- 16.00 A Székesfehérvári Zenekar hangversenye a Vigadó nagyterméből.
- 18.10 Szent Margit nyomán Olaszországban. Dr. Pongrácz Alajos előadása.
- 19.00 Jéfta. Oratorium

HÉTFŐ, FEBRUAR 28. Budapest I.

- 8.35 Hangszerek seregszemléje.
- 10.15 A Mária Terézia I. honvédegyeszed zenekara.
- 11.15 Kamarazene.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Pertis Jenő cigányzenekara.
- 15.00 Melles Béla zenekar.
- 15.30 Vitéz nagymenyere Nagy Károly előadása.
- 16.20 Tabányi Mihály harmonikaszünetese.

- 17.00 Dr. Csáky László előadása.
- 17.15 Részletek Johann Strauss: Denevér című operettjéből.
- 18.40 Dr. Wünsch Frigyes, az Actio Catholica Országos Szociális és Karitatív Szakosztálya elnökeinek előadása.
- 19.00 Rádió filharmonia.
- 19.55 Szent-Györgyi Albert dr. előadása.
- 21.10 Műteremsarok.
- 21.20 Magyar hangszajundonságok.
- 22.40 Szalonötös.

Budapest II.

- 19.00 Német nyelvoktatás.
- 19.50 Magyar Optikai Művek Ének-kara.
- 20.00 Makay Gusztáv beszél Móríc Zsigmond Erdélyi trilogijáról.
- 20.50 Mindenből egy keveset.
- 21.40 Felolvasás hanglemezekkel.
- 22.25 Eugen Stepat harmonikaszámai.

KEDD, FEBRUAR 29. Budapest I.

- 8.35 Zenekari művek.
- 10.15 Székesfehérvári Tűzoltózenekar.
- 11.15 Sovinszky László szalonzenekara.
- 11.40 Divattudósítás.

- 12.05 Szórakoztató zene.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 A rádiózenekar műsorából.
- 15.00 Rendőrzene.
- 15.30 Gyermekdelután.
- 16.15 Roósz Emil szalonegyüttese.
- 17.00 Egészségügyi Kalendárium.
- 17.10 Pertis Pali cigányzenekara.
- 17.35 Zengő századok.
- 18.30 Simon Atala zongorázik.
- 18.40 Közvetítés Kecskemétről.
- 19.00 A Vitézi Rend Zrínyi csoportjának műsora.
- 19.30 A Honvédelmi Minisztérium Légótmalmi Csoportfőnökségének közleménye.
- 19.45 Hüllámszárnyakon körül Európában.
- 22.40 Nagy mesterek — örök művek.

Budapest II.

- 16.35 Tristan és Izolda Zenedrama az Operaházból.
- 17.50 Mezőgazdasági felőra.
- 19.20 Szilády Zoltán dr. előadása.
- 21.10 Baumgartner Sándor dr. felolvasása.
- 21.40 Magyar nóták.
- 22.20 Hangszerek — hangulatok.

APROHÍRDETESÉK

Adás-véte.

Férfi ruhákat, használtakat legjobban venni, eladhat Molnárnál, Bémer-tér 1. 310
Eladó-forgalmas helyen üzletház, vételkor az egész átadó. Másik magánház 1x2 szobás fürdőszobás lakással beköltözhető. Másik 600 négyzetméter szőlő házhelynek is alkalmas, ára 13 ezer pengő. Özv. Tatayné Szilágyi-utca 12. Telefon 28-74. 624

KERESEK megvételre egy húzós mázsát. Széchenyi-tér 2, kenyér-üzlet.

Jókarban levő cimbalmot megvételre keresek. Cím: a kiadóba kérek. 623

Alma kórházak, cukrászok részére olcsón beszerezhető. Szacsavay-utca 17. pincében. 620

ZONGORA angolmechanikás sürgősen eladó

Megbízottam Jurászik hangszerkészítő, ahol a cím megudható. Sas-palota. Tel.: 25-65

Varrógépet bármilyen állapotban, magas árban veszek Kics Bélané, Kossuth-utca 3. Telefon 27-88. 131

Fényképezőgép 6x6-os tükörreflexes és színházi látszó eladó. Hitler-utca 6. II. 8. Megtekinthető 2-3 között. 616

Kombinált és hálószobák, konyhák, rekamierék Veró asztalosnál. Kapucinus-utca 11. 639

Belovagolt, rossz tulajdonságoktól mentes, 10 éves hátszó eladó. Dámalónak alkalmas. Érdeklődés hadapródiskola kapusnál. 638

Vennék perzsaszőnyeget, plédet, ezüstöt, vászonneműt, frottír törülközőt. — Schubert-utca 8. 637

Bőrfedeles kintő hirtő eladó. Weisz Mihály, Horthy Miklós-út 39. 636

Varrógépet, csakis jó karban lévővénnék. Béthy Ödön-utca 43. ajtó 8. 635

Eladó 2 + 1 lámpás amatőr rádió. Kaszárnya-utca 9., ajtó 2. 634

Zongora rövid keresztűros, márkás, eladó. Pósa Lajos-utca 12., ajtó 2. hátul az udvarban 11—fél 5-ig. 633

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely őse mindennemű fertőzést 35 évi gyakorlattal vállalja. Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Paragázzal poloskát, melytől, petét mindenből felelősséggel irtja. Csatorás Szilágyi-utca 7. Telefon 14-21. 664

Varrógépjavitás egy évi felelősséggel. Jakab műszerésznél, Kossuth-utca 5. Telefon 23-30.

Könyvelést, üzleti könyveknek felkötését, vezetést, ügyviteli szervezést és felülvizsgálatot szakemberen és lelkiismeretesen intézi, adóügyekben felvilágosítást, segítséget nyújt. Tóth Gizella könyvelési irodája, Csengeri-utca 8. Telefon hívószám 29-26. 528

Szvettert, gyermekmakkot gyönyörűen kötök, javítok, átalakítok. Bontott szvettert, harisnyát újjáéltök és fejlelek. Bodáné kézimunkaüzlete, Kossuth-utca 18. 599

Pénzre van szüksége? Hozza el a „Rekord” üzletembe használt férfi, női ruháit, függönyeit, cipőt, szőnyeget, stb. ahol a legmagasabb árat kapja érte. — Ugyanott olcsón három vásárolhat és bizományi árut is elfogadok. Hívásra házhoz megyek. 421

Allást nyec

Iparvállalat keres nagyobb üzlethelyiséget központban. „Közvetített díjazunk” jellegre kiadóba. 628

Ragasztók, tűzők, kellekvágo munkások és munkásleányok felvételnél. Arkossy cipőüzem, Nádasdy-utca 2. 632

Gyermekek mellé németül beszélő intelligens nőt keresek. Szaroveszky-utca 20. I. 8. 606

Középkori főzőmindent nőt keresek március 1-re természetbeni díjazásért. — Cím a kiadóhivataltban. 641

Élelmiszer üzlet forgalmas helyen, betegség miatt kiadó. Szent János-utca, Simon papírüzlet. 626

Bevezetett helyekre Tolnai lap kézbesítőket felveszek. Vitéz-utca 33. 630

Bádogosság, törekvő, aki tanulni akar, állandó munkára felvétetik. Eberl Kálmán, Szent János-utca 42. szám. 631

Elveszett Lobodtka névre szóló kenyér- és lisztjegyek Balassa-tér 9. számtól Szaniszló-utig február 25-én délelőtt. Beszúletes megtalálót kértetik hozza Balassa-tér 9. sz. alá. 640

Irodakasszonyt azonnali belépésre keresünk. Ajánlatokat „Gyakorlott” jellegre kiadóba kérünk. 615

Kereskedelmi vállalat könyvelésben jártas tisztviselőt keres. Keresztény származás igazolendő. Személyes jelentkezés: Kapisztrán János-tér 22. 613

Vizsgázott fűtőt, jó fizetéssel alkalmaz a Rimánóczy fürdő. 621

Most javíttassa, festesse, tisztíttassa kerékpárját JAKAB műszerésznél

Kossuth-utca 5. zippzárjavítás

Sürgősen eladó öt 2 szobás új magánház, 3 beköltözhető. — Csepő Péter-utca 21. sz. ház Gyárüzemnek alkalmas nagy telek. Több magánházak, bérházak, üzletek. Popovics ingatlanforgalmi iroda. Szent János-utca 6. Telefon 15-67. 625

Menyasszony és koszorúsleány művirág fejdíszek és kézisokrok. Ezüst- és aranylakodalokra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azonkívül hozott anyagokból is olcsón készünek. Karácsonyi püspök-utca 52. (Erzsébetligeti sportpályánál.)

Eladók összkomfortos magánházak (100.000—120.000—130.000—160.000 pengőért. — Egyszobás magánházak (16.000—22.000). Kétszobás magánházak 32.000 (kétezer négyzetméteres telekkel) 25.000—40.000 pengőért. Háromszobás magánházak 25.000—35.000 stb. Öröklakások téglából, szoba, konyha, spejzszak 10.000—12.000. — Kétszobások 24.000. — Kötésnők kaphatók betáblázásra. Bérházak eladók Jelenek ingatlaniroda. Teleki-utca 2. 622

Elveszett

Elveszett Orosz Guláné névre szóló vásárlási könyv. Beszúletes megtalálót adja be a kiadóba, jutalmat kap. 609

Benzinkut kezelőt azonnalra keresek, aki egyszersmint raktárnoki szolgálatot is teljesítene. Szilágyi Dezső-utca 6. Shell iroda. 622

Allást keres

Iparigazolvánnyal rendelkező nemzeti védelmi keresztes tölőmár azonnali belépésre állást keres. Cím: Győri Pal Előd. 612

Mestervizsgázott gépszerező és vassztergályos, a szakma minden ágában jártas, 29 évi gyakorlattal vezetői állást keres. Cím a kiadóban. 629

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda R-T.

Dr. Pál Árpád

Dr. Virág Jeromos

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgatóján. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 6. 622